

Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ: ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η περίπτωση των διοικητικών στελεχών
του Τμήματος Δ.Μ.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Σπουδαστής:
Νεκτάριος Αυγουστίδης

Εισηγητής Καθηγητής:
Λεωνίδας Παρασκευόπουλος

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 1999

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	σελίδα
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο	6
ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	
1.1. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	6
1.2. ΑΠΟ ΤΑ Κ.Α.Τ.Ε. ΣΤΑ Κ.Α.Τ.Ε.Ε	7
1.3. ΑΠΟ ΤΑ Κ.Α.Τ.Ε.Ε ΣΤΑ Τ.Ε.Ι.	8
1.4. ΟΔΗΓΙΑ 89/48 ΕΟΚ	10
1.5. ΑΝΩΤΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ Τ.Ε.Ι.	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο	13
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	
2.1. «ΤΕΧΝΙΚΗ» - «ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ»	13
2.2. Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	13
2.3. ΟΙ ΚΛΑΔΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	15
2.4. Η ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΕ ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	16
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο	18
ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΥΓΕΙΑΣ	
3.1. ΓΕΝΙΚΑ	18
3.2. ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΥΓΕΙΑΣ	19
3.3. ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ – ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ.	20
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΥΓΕΙΑΣ	22
4.1. ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	22
4.2. ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΥΓΕΙΑΣ	24
4.3. ΔΟΜΗ – ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ – ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΜΕΧΡΙ ΤΟ 2000 ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	30
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ Δ.Μ.Υ.Π. ΤΟΥ Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	39
5.1. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ Δ.Μ.Υ.Π. ΤΟΥ Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	39
5.2. ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ Δ.Μ.Υ.Π. ΤΟΥ Τ.Ε.Ι.- Κ	44
5.3. ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	46
5.4. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ – ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	47
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	49
6.1. ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ Δ.Μ.Υ.Π. ΤΟΥ Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	49
6.2. ΤΡΟΠΟΣ ΕΥΡΕΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΥΓΕΙΑΣ	51
6.3. ΠΙΘΑΝΕΣ ΑΙΤΙΕΣ ΜΗ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΤΥΧΙΟΥΧΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ Δ.Μ.Υ.Π. ΤΟΥ Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΥΓΕΙΑΣ	51
6.4. ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ Δ.Μ.Υ.Π. ΤΟΥ Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	54
6.5. Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ	57
6.5.1. Η άποψη των πτυχιούχων του τμήματος Δ.Μ.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας	57

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	σελίδα
6.5.2. Η άποψη των σπουδαστών που πραγματοποιούν πρακτική άσκηση.	57
6.5.3. Η άποψη των φορέων που ασκούν τους τελειόφοιτους σπουδαστές	58
6.6. ΑΠΟΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ	59
6.6.1. Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης	59
6.6.2. Η εποπτεία στα πλαίσια της πρακτικής άσκησης	60
6.6.3. Οι οικονομικές αποδοχές της πρακτικής άσκησης	60
6.6.4. Η χρονική διάρκεια της πρακτικής άσκησης	61
6.7. ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΠΟΥ ΑΣΚΟΥΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ	62
6.7.1. Επιλογή σπουδαστών	62
6.7.2. Λόγοι συμμετοχής των φορέων σε πρόγραμμα πρακτικής άσκησης	63
6.7.3. Το επίπεδο συνεργασίας των επιχειρήσεων / φορέων πρακτικής άσκησης με το Τ.Ε.Ι.	63
6.7.4. Το επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων των ασκούμενων σπουδαστών	64
6.8 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	65
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	67
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	68

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Έχει γενικά διαπιστωθεί ότι η επιχειρησιακή δραστηριότητα του τομέα υγείας απαιτεί την εργασιακή απασχόληση ικανού αριθμού ειδικοτήτων, που συνθέτουν την αγορά εργασίας του συστήματος υγείας. Ο ρυθμός αύξησης της απασχόλησης στον τομέα υγείας στην Ελλάδα είναι υψηλός και σε σχέση με τους λοιπούς τομείς της οικονομίας η απασχόληση του τομέα φθάνει το 3.3% της συνολικής απασχόλησης. Μάλιστα, το ποσοστό αυτό αναμένεται να ξεπεράσει το 5% την προσεχή 15ετία. Η τάση αυτή αποτελεί ευοίωνη προοπτική για όσους πρόκειται να εισέλθουν στην αγορά εργασίας του συστήματος υγείας.

Βέβαια, έχει επίσης διαπιστωθεί το φαινόμενο της υπερ-προσφοράς για ορισμένες ειδικότητες, που για πολλούς αντικειμενικούς παρατηρητές θεωρείται η μάστιγα του συστήματος υγείας και του συστήματος της κοινωνικής ασφάλισης, λόγω των υπερβολικών ιατρικών δαπανών που δημιουργεί το φαινόμενο της προκλητής ζήτησης. Αυτό σημαίνει ότι το εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει να δημιουργήσει εκείνες τις δομές στις σχολές επαγγελματιών υγείας, ώστε να τροφοδοτήσει την αγορά εργασίας με το κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό. Η μελλοντική εκπαιδευτική πολιτική θα πρέπει να προσανατολιστεί στον έλεγχο των εισαγωγών στα τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα για ορισμένες ειδικότητες (γιατροί, οδοντίατροι και φαρμακοποιοί) και ταυτόχρονα στην εξάλειψη της ποσοτικής δυσαρμονίας μεταξύ πτυχιούχων Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι. Εάν ληφθεί υπόψη ότι η αγορά του τομέα υγείας έχει ανάγκη από μη ιατρικό δυναμικό, τότε τα Τ.Ε.Ι. αποκτούν μια ιδιαίτερη βαρύτητα στο χώρο της εκπαίδευσης των επαγγελματιών υγείας.

Αν και οι σχολές Διοίκησης και Οικονομίας (Σ.Δ.Ο.) των Τ.Ε.Ι. δεν συγκαταλέγονται στις σχολές Επαγγελματιών Υγείας, τα τμήματα Διοίκησης Μονάδων Υγείας και Πρόνοιας που λειτουργούν στις Σ.Δ.Ο., εξειδικεύουν διοικητικά στελέχη απαραίτητα για την αποδοτική λειτουργία του τομέα υγείας. Η ειδικότητα αυτή θεωρείται πλέον σήμερα ιδιαίτερα απαραίτητη, αφού αποτελεί επιταγή των ημερών η συγκράτηση του κόστους του συστήματος υγείας, μέσα από την βελτίωση της οργάνωσης και γενικά της διοίκησής του.

Στην παρούσα πτυχιακή εργασία εξετάζεται το ελληνικό σύστημα εκπαίδευσης και ιδιαίτερα η Τριτοβάθμια Τεχνολογική Εκπαίδευση στο χώρο της υγείας και ο ρόλος των τμημάτων Δ.Μ.Υ.Π. των Τ.Ε.Ι.. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στο τμήμα Δ.Μ.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας και διερευνάται με σχετική έρευνα στηριζόμενη σε ερωτηματολόγια, η σχέση των αποφοίτων του με την αγορά εργασίας (τομέας υγείας).

Στα τέσσερα πρώτα κεφάλαια της εργασίας εξετάζεται η τριτοβάθμια τεχνολογική εκπαίδευση και η σχέση της με την τεχνολογική πολιτική στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια. Επίσης γίνεται αναφορά στην στελέχωση του τομέα υγείας καθώς και στα επαγγέλματα υγείας και τις ειδικότητες που προετοιμάζουν όλες οι βαθμίδες εκπαίδευσης, αλλά κυρίως η τριτοβάθμια τεχνολογική εκπαίδευση.

Στα δύο τελευταία κεφάλαια εξετάζεται η περίπτωση των διοικητικών στελεχών του τμήματος Δ.Μ.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας, μέσα από έρευνα που καταγράφει τις θέσεις και απόψεις τόσο των πτυχιούχων του τμήματος, όσο και των ασκούμενων σπουδαστών, αλλά και των φορέων που τους ασκούν. Τα βασικά ζητήματα που διερευνώνται είναι: το μέγεθος της απορρόφησης των πτυχιούχων από τον τομέα υγείας, τον τρόπο εύρεσης εργασίας, τις πιθανές αιτίες μη απορρόφησής τους από τις μονάδες υγείας και πρόνοιας, το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος και ο θεσμός της πρακτικής τους άσκησης.

Τελειώνοντας, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον καθηγητή Λεωνίδα Παρασκευόπουλο εισηγητή της πτυχιακής εργασίας, για την πολύτιμη βοήθειά του στην διεκπεραίωσή της. Θα ήθελα επίσης να ευχαριστήσω τους πτυχιούχους του τμήματος, τους σπουδαστές που πραγματοποιούσαν πρακτική άσκηση κατά την περίοδο Μάρτιο-Απρίλιο έως Αύγουστο-Σεπτέμβρη 1998, καθώς και τους εκπροσώπους των φορέων πρακτικής άσκησης που τους ασκούσαν, για την συμμετοχή τους στην έρευνα. Τέλος, θέλω να ευχαριστήσω τον προϊστάμενο του τμήματος Δ.Μ.Υ.Π. κο Φώτιο Δρούμπαλη, καθώς και τη Γραμματεία της σχολής για τις διευκολύνσεις που μου παρείχαν στην συλλογή των στατιστικών στοιχείων του τμήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

1.1. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Από τα μέσα της δεκαετίας του 1950 έγινε έντονη και στην Ελλάδα η ανάγκη μεταρρυθμίσεων στην εκπαίδευση και μάλιστα από το 1956 άρχισε την λειτουργία της η Πολυτεχνική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Το 1957 από την τότε Κυβέρνηση Κ. Καραμανλή συγκροτήθηκε Επιτροπή Παιδείας, η οποία με τις θέσεις που ανέπτυξε για το εκπαιδευτικό πρόβλημα της χώρας, δημιούργησε νέες προοπτικές για την τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση, περιλαμβανομένης και αυτής που σήμερα ονομάζουμε τεχνολογική εκπαίδευση.

Την εποχή εκείνη λειτουργούσαν σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, οι ιδρυόμενες πριν τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο Μέσες Σχολές Υπομηχανικών, οι οποίες καταργήθηκαν και ιδρύθηκαν με το Ν.Δ. 3971/4-9-1959 Τεχνικές Σχολές προσαρτημένες στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, τετραετούς διάρκειας. Το 1964, η τότε Κυβέρνηση της Ένωσης Κέντρου κατήργησε με το Ν.Δ. 4379/64 το Ν.Δ. 3971/4-9-1959 και το Μάιο του 1965 κατέθεσε στη Βουλή νομοσχέδιο, που θα αποτελούσε για την Ελλάδα τον πρώτο καταστατικό χάρτη για τη διάρθρωση και την ανάπτυξη της τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και το οποίο προέβλεπε τη διάρθρωση της τεχνικής εκπαίδευσης σε τρεις βαθμίδες:

- τη βασική των ειδικευμένων τεχνιτών
- τη μέση των τεχνιτών εφαρμογής και
- την ανώτερη των μηχανικών

Όμως, το συγκεκριμένο νομοσχέδιο, παρόλο που ρύθμιζε μεγάλο φάσμα των προβλημάτων των σπουδαστών και αποφοίτων της τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης, τελικά δεν ψηφίσθηκε εξαιτίας των γνωστών γεγονότων (Ιουλιανά – Βασιλικό πραξικόπημα) του Ιουλίου του 1965.

1.2. ΑΠΟ ΤΑ Κ.Α.Τ.Ε. ΣΤΑ Κ.Α.Τ.Ε.Ε

Το κλίμα ευφορίας που επικρατούσε κατά τη δεκαετία του 1960 σχετικά με την εκβιομηχάνιση της χώρας και την προοπτική της αύξησης της απασχόλησης εξειδικευμένων στελεχών, στα πλαίσια μίας ραγδαίας αναπτυσσόμενης οικονομίας, οδήγησε στην ανάγκη δημιουργίας στελεχών μετα-δευτεροβάθμιας / τριτοβάθμιας, μη πανεπιστημιακής εκπαίδευσης που θα στελέχωναν τις νέες θέσεις εργασίας. Επιλέχθηκε έτσι η δημιουργία των Κέντρων Ανώτερης Τεχνικής Εκπαίδευσης (Κ.Α.Τ.Ε.), που υλοποιήθηκε με τον αναγκαστικό νόμο Α.Ν. 652/1970.

Σκοπός των Κ.Α.Τ.Ε. ήταν η εκπαίδευση στελεχών ανωτέρου επιπέδου, τα οποία θα συνέβαλαν στην περαιτέρω προαγωγή της εθνικής οικονομίας και στόχος τους ήταν η κάλυψη των αναγκών σε ανθρώπινο δυναμικό στον τομέα της βιομηχανίας, γεωργίας, επιχειρήσεων και υγείας. Κατά το σπουδαστικό/ακαδημαϊκό έτος 1973-74 και ουσιαστικά από τον Φεβρουάριο του 1974 λειτούργησαν τα πρώτα πέντε Κ.Α.Τ.Ε. με 2569 σπουδαστές.

Μετά τη μεταπολίτευση (1976-77), τα Κ.Α.Τ.Ε. μετονομάστηκαν σε Κέντρα Ανώτερης Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (Κ.Α.Τ.Ε.Ε) με τον Ν. 576/77, ο οποίος αν και μεταξύ άλλων ρύθμιζε και τα της ανώτερης τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης, ήταν αμφιλεγόμενο αν αναβάθμιζε τα Κ.Α.Τ.Ε.Ε, που ωστόσο με την νέα τους ονομασία μνήκαν πλέον στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, γεγονός που ήταν και το κυριότερο θετικό σημείο του νέου νόμου. Κατά το 1977-78 λειτούργησαν οκτώ (8) Κ.Α.Τ.Ε.Ε με έξι (6)

διαφορετικές σχολές και τριάντα πέντε (35) ειδικότητες, με σύνολο σπουδαστών 14.709, ενώ το 1981-82 λειτούργησαν έντεκα (11) Κ.Α.Τ.Ε.Ε με έξι (6) σχολές και τριάντα οκτώ (38) ειδικότητες και σύνολο σπουδαστών 22.233, από τους οποίους το ίδιο έτος πήραν πτυχίο 5.209.

Η ίδρυση όμως των Κ.Α.Τ.Ε.Ε χωρίς προγραμματισμό (ο νόμος ήταν κοινός για την ανώτερη και τη μέση τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση), το γεγονός ότι δεν ήταν αυτοδιοικούμενα αν και τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα, αλλά και το γεγονός ότι ο νέος νόμος προέβλεπε μειωμένα προσόντα για τους καθηγητές, σε συνδυασμό με την αδυναμία προώθησης των επαγγελματικών δικαιωμάτων των αποφοίτων τους και την αναποτελεσματικότητα των προγραμμάτων σπουδών, οδήγησαν το θεσμό σε κρίση.

1.3. ΑΠΟ ΤΑ Κ.Α.Τ.Ε.Ε ΣΤΑ Τ.Ε.Ι.

Με το νόμο 2404/83 «Δομή και λειτουργία των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και άλλες διατάξεις», τα Κ.Α.Τ.Ε.Ε καταργήθηκαν και στη θέση τους ιδρύθηκαν νέα ιδρύματα με την ονομασία Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι.) και τελείως διαφορετικά χαρακτηριστικά, συγκρινόμενα με τα Κ.Α.Τ.Ε.Ε. Η δομή πλέον των νέων Ιδρυμάτων προσομοίαζε με εκείνη των Πανεπιστημίων, αφού τα ιδρύματα είναι Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου αυτοδιοικούμενα και η εποπτεία του Κράτους ασκείται από τον Υπουργό Παιδείας.

Ο Ν. 1404/83 προέβλεπε αυξημένα προσόντα για το εκπαιδευτικό προσωπικό (Καθηγητές, Επίκουροι Καθηγητές, Καθηγητές Εφαρμογών και Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό) καθώς και αξιοκρατικές διαδικασίες πρόσληψής τους, αλλά και συμμετοχή του εκπαιδευτικού προσωπικού σε όλα τα επίπεδα διοίκησης. Ειδικότερα καθιερωνόταν το διδακτορικό ως προσόν για τους καθηγητές και ο μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών για τους επίκουρους

καθηγητές, καθώς και μία σειρά άλλων προσόντων όπως ο χρόνος προϋπηρεσίας, η διδακτική πείρα και οι επιστημονικές δημοσιεύσεις.

Χαρακτηριστικό όμως είναι ότι ο νέος νόμος εντάσσει τα Τ.Ε.Ι. στον ενιαίο χώρο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, υιοθετώντας την σχετική ορολογία της τότε ΕΟΚ, αποφεύγοντας την χρησιμοποίηση του όρου ανώτερα εκπαίδευση, αλλά προχωρά και σε σαφή διαχωρισμό των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων από τα Ανώτερα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα. Η παραπάνω διαφοροποίηση/οριοθέτηση των Τ.Ε.Ι. προς τα ΑΕΙ διατυπώνεται στο άρθρο 1 του Νόμου 1404/83 ως εξής: «Τα Τ.Ε.Ι. διακρίνονται σαφώς ως προς το ρόλο και την κατεύθυνση των ιδίων και των αποφοίτων τους, αλλά και ως προς το περιεχόμενο και τους τίτλους σπουδών από τα ΑΕΙ και έχουν ως αποστολή:

- α) να παρέχουν θεωρητική και πρακτική εκπαίδευση, επαρκή για την εφαρμογή επιστημονικών, τεχνολογικών, καλλιτεχνικών ή άλλων γνώσεων και δεξιοτήτων στο επάγγελμα.
- β) να συμβάλλουν στην δημιουργία υπεύθυνων πολιτών, ικανών να συνεισφέρουν ως στελέχη εφαρμογής, στα πλαίσια του δημοκρατικού προγραμματισμού, στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας.
- γ) να υλοποιήσουν το δικαίωμα δωρεάν παιδείας κάθε έλληνα πολίτη, ανάλογα με τις κλίσεις του και με όσα προβλέπουν οι σχετικοί νόμοι».

Μεταξύ άλλων τα Τ.Ε.Ι., σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση του ιδρυτικού τους νόμου, αποσκοπούν στο να καταρτίζουν ειδικούς που θα στελεχώσουν βασικές για την οικονομία δραστηριότητες όπως: του παραγωγικού/κατασκευαστικού τομέα, του εμπορικού δικτύου καθώς και του τομέα των υπηρεσιών γενικότερα.

Κατά το 1996 λειτουργούσαν 14 Τ.Ε.Ι. (8 Παραρτήματα) με έξι (6) σχολές, πενήντα έξι (56) ειδικότητες σε εκατόν σαράντα δύο (142) τμήματα και σύνολο σπουδαστών περίπου 85.000.

1.4. ΟΔΗΓΙΑ 89/48 ΕΟΚ

Η Οδηγία 89/48 ΕΟΚ, αποτελεί μία από τις ρυθμίσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εξασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας ατόμων με δικαίωμα εγκατάστασης και άσκησης επαγγέλματος σε όλα τα κράτη - μέλη της Ένωσης και αφορά ειδικότερα την αναγνώριση διπλωμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, που πιστοποιούν επαγγελματική εκπαίδευση ελάχιστης διάρκειας τριών ετών. Εκδόθηκε την 21^η Δεκεμβρίου 1988, χωρίς όμως να έχει ολοκληρωθεί η ένταξή της στο ελληνικό εσωτερικό δίκαιο.

Η Οδηγία 89/48 ΕΟΚ προέβλεπε ότι εφόσον κάποιος απόφοιτος τριτοβάθμιου εκπαιδευτικού ιδρύματος κράτους – μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάτοχος του σχετικού διπλώματος που εμπίπτει στις διατάξεις της ασκεί νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα στη χώρα του, μπορεί να το ασκήσει και σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάτω από προϋποθέσεις που αναφέρονται διεξοδικά στην Οδηγία. Η άσκηση όμως νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος είναι συνάρτηση των λεγόμενων επαγγελματικών δικαιωμάτων, που περιγράφουν το πεδίο επαγγελματικής δραστηριότητας, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του κάθε αποφοίτου.

Επειδή όμως οι πτυχιούχοι των αντίστοιχων προς τα Τ.Ε.Ι. σχολών του εξωτερικού έχουν στις χώρες τους τα ίδια επαγγελματικά δικαιώματα με τους αποφοίτους των πανεπιστημιακών σχολών, η εφαρμογή της Οδηγίας 89/48, με την ένταξή της στο ελληνικό εσωτερικό δίκαιο, θα είχε ως αποτέλεσμα οι απόφοιτοι αντίστοιχων προς τα Τ.Ε.Ι. σχολών των λοιπών κρατών-μελών της

Ευρωπαϊκής Ένωσης με την εγκατάστασή τους στην Ελλάδα, να έχουν με τις ίδιες σπουδές δικαιώματα που δεν θα τα είχαν οι έλληνες απόφοιτοι των Τ.Ε.Ι..

Το γεγονός της άσκησης απεριόριστων επαγγελματικών δικαιωμάτων από απόφοιτους αντίστοιχων προς τα Τ.Ε.Ι. σχολών του εξωτερικού δεν το αποδέχονται όμως, τόσο οι επαγγελματικές ενώσεις των αποφοίτων πανεπιστημίου και πολυτεχνικών σχολών αλλά και τα ίδια τα πανεπιστήμια, επειδή γνωρίζουν ότι μια τέτοιου είδους μεταχείριση αποφοίτων εξωτερικού και εσωτερικού θα οδηγούσε στην απόδοση πλήρων (δηλαδή των ιδίων προς τους αποφοίτους των ΑΕΙ) επαγγελματικών δικαιωμάτων και στους αποφοίτους μεγάλου αριθμού τμημάτων ειδικοτήτων (24 ειδικότητες) των Τ.Ε.Ι., που σήμερα τα στερούνται.

1.5. ΑΝΩΤΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ Τ.Ε.Ι.

Ο ιδρυτικός νόμος των Τ.Ε.Ι. τοποθετούσε τα ιδρύματα αυτά στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, η οποία θα περιελάμβανε πλέον δύο τύπους ιδρυμάτων: τα Πανεπιστημιακά και τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα. Όμως στην Ελλάδα, σε αντίθεση με το σύνολο των κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι ριζωμένη η αντίληψη ότι η τριτοβάθμια εκπαίδευση διαιρείται σε βαθμίδες: στην ανωτέρα και στην ανωτάτη, αντίληψη η οποία απεικονίζεται και στο ισχύον σύνταγμα της χώρας. Η προέλευση μάλιστα, των Τ.Ε.Ι. από σχολές ανώτερες (Κ.Α.Τ.Ε., Κ.Α.Τ.Ε.Ε) και η προσπάθεια κατοχύρωσης συντεχνιακών δικαιωμάτων από τους απόφοιτους των πανεπιστημίων, δημιούργησε προβλήματα όσον αφορά την επαγγελματική θέση (επαγγελματικά δικαιώματα) των πτυχιούχων Τ.Ε.Ι., αλλά και όσον αφορά την υφή του πτυχίου του Τ.Ε.Ι., η ακαδημαϊκότητα του οποίου αμφισβητήθηκε.

Με την ολοκλήρωση της πρώτης δεκαετίας λειτουργίας των Τ.Ε.Ι. και αφού είχαν προηγηθεί ρυθμίσεις σχετικά με την στελέχωση και την βελτίωση της

υλικοτεχνικής υποδομής τους, κυριάρχησε στο Υπουργείο Παιδείας ότι τα Τ.Ε.Ι. θα έπρεπε να ανωτατοποιηθούν. Έτσι το 1994-95 ξεκίνησε μια διαδικασία σύνταξης νέου θεσμικού νόμου για τα Τ.Ε.Ι., με σκοπό την αναβάθμισή τους πλέον ως Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα. Αυτό ωστόσο δεν ολοκληρώθηκε, εξαιτίας της πίεσεως των Πανεπιστημίων και των διαφόρων επαγγελματικών οργανώσεων των αποφοίτων τους, αλλά και μέρους τους εκπαιδευτικού προσωπικού που διέθετε μειωμένα ακαδημαϊκά προσόντα (είχε διορισθεί κατά την περίοδο των Κ.Α.Τ.Ε.Ε), αφού η ανωτατοποίηση των ιδρυμάτων θα επηρέαζε αρνητικά την εξέλιξή τους.

Έτσι το Υπουργείο Παιδείας προχώρησε σε μεμονωμένες νομοθετικές ρυθμίσεις που αναβάθμιζαν τα Τ.Ε.Ι. και βελτίωναν την θέση των πτυχιούχων τους. Οι ρυθμίσεις αυτές αφορούν την συμμετοχή πτυχιούχων Τ.Ε.Ι. σε προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών, την αύξηση των προσόντων του εκπαιδευτικού προσωπικού των Τ.Ε.Ι., που συγκρίνονται πλέον με εκείνα του διδακτικού ερευνητικού προσωπικού των πανεπιστημίων, την ανάληψη προγραμμάτων έρευνας από το εκπαιδευτικό προσωπικό, την δυνατότητα των Τ.Ε.Ι. να διοργανώνουν διασχολικά ή διατμηματικά προγράμματα σπουδών και τέλος τη δυνατότητα στα Τμήματα Ειδικότητας των Τ.Ε.Ι. να διαμορφώνουν το πρόγραμμα σπουδών τους με βάση τα δεδομένα της περιφέρειας, στα πλαίσια της οποίας λειτουργούν.

Πάντως οι ρυθμίσεις που αναφέρθηκαν καθώς και η προσθήκη ενός εξαμήνου σπουδών σε σειρά από ειδικότητες των Τ.Ε.Ι., αναμένεται να βελτιώσουν τόσο την εκπαίδευση στα Τ.Ε.Ι., όσο και τη θέση των αποφοίτων τους στην αγορά εργασίας, χωρίς βέβαια να επιλύουν το βασικό πρόβλημα της ανυπαρξίας ή της ύπαρξης περιορισμένων επαγγελματικών δικαιωμάτων σε σειρά αποφοίτων είκοσι τεσσάρων (24) ειδικοτήτων των Τ.Ε.Ι..

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

2.1. «ΤΕΧΝΙΚΗ» - «ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ»

Από τις αρχές της δεκαετίας του 1960, όταν αρχίζει η συχνή χρησιμοποίηση του όρου «Τεχνολογία» παράλληλα με τον όρο «Τεχνική», οι έννοιες των δύο αυτών όρων συγχέονται. Η έννοια όμως «Τεχνική» είναι ευρύτερη της έννοιας «Τεχνολογία». Ειδικότερα, ως «Τεχνική» νοείται τόσο η μέθοδος όσο και τα μέτρα που λαμβάνονται για την σκόπιμη εκμετάλλευση των νόμων της φύσης και των πόρων που μας παρέχει, αλλά και οι μηχανές και γενικά οι εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται για την εκμετάλλευσή τους. Αντίθετα, ως «Τεχνολογία» χαρακτηρίζουμε τη μέθοδο παραγωγής γενικά ή ειδικά, π.χ. τη μέθοδο παραγωγής χημικών προϊόντων (Χημική Τεχνολογία) ή αεροπλάνων και διαστημόπλοιων (Αεροδιαστημική Τεχνολογία).

Έτσι ο όρος «Τεχνολογία», με την περιορισμένη του έννοια πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο όταν αναφερόμαστε στις διαδικασίες και μεθόδους της απόκτησης, βελτίωσης, μεταβολής, επεξεργασίας κ.λπ. πρώτων υλών και γενικά υλών. Τέλος, Τεχνολογικές Επιστήμες θεωρούνται όλες όσες στοχεύουν στην παραγωγή προϊόντων ή στην παροχή υπηρεσιών εξελιγμένου χαρακτήρα.

2.2. Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Από τα μέσα της δεκαετίας του 1970 συντελείται σε μεγάλο μέρος της παγκόσμιας οικονομίας μία συνεχής παραγωγική αναδιάρθρωση, που

χαρακτηρίζεται από πλήθος τεχνολογικών αλλαγών σε πολλά επίπεδα. Αλλαγών που περιλαμβάνουν και την ίδια την παραγωγική διαδικασία, γεγονός που αναδεικνύει την τεχνολογία σε αποφασιστικό παράγοντα αναπτυξιακής δυναμικής και ανταγωνιστικότητας των παραγωγικών συστημάτων κάθε χώρας.

Ειδικότερα για την Ελλάδα, η τεχνολογική ικανότητα δεν σημαίνει δυνατότητα παραγωγής τεχνολογικών γνώσεων / τεχνογνωσίας, που θα της δίνει προβάδισμα σε σχέση με άλλες χώρες, αλλά την αφομοίωση και προσαρμογή της υπάρχουσας τεχνολογίας και ενδεχόμενα τη μετεξέλιξή της, ώστε να βελτιώνεται η παραγωγικότητα και η ανταγωνιστικότητα των διαφόρων κλάδων παραγωγής. Έτσι, κατά την πρώτη φάση εκβιομηχάνισης της χώρας (μετά το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο) επιλέχθηκε η πολιτική της πλήρους εξάρτησης από την τεχνολογική πρόοδο άλλων χωρών, για να ακολουθηθεί αργότερα (1956 και μετά) μια ευκαιριακή πολιτική με συγκέντρωση δυνάμεων σε ορισμένους κλάδους της ελληνικής παραγωγής.

Επομένως, η τεχνολογική πολιτική στην Ελλάδα μέχρι και τη δεκαετία του 1970 επικεντρώθηκε στη μεταφορά τεχνολογίας με στόχο την εξασφάλιση, με το χαμηλότερο δυνατό κόστος, της αναγκαίας τεχνογνωσίας και γενικότερα των τεχνολογικών εισροών στο παραγωγικό σύστημα της χώρας, ώστε να ενισχυθεί η ανταγωνιστική της θέση. Παράλληλα, κανένα ίχνος επιστημονικής πολιτικής δεν παρατηρείται κατά τις δεκαετίες πριν το 1970. Η δημιουργία ορισμένων ερευνητικών κέντρων τεχνολογικού προσανατολισμού ήταν αποτέλεσμα μεμονωμένων πρωτοβουλιών, οι οποίες δεν εντάσσονταν σε κάποιο γενικότερο σχεδιασμό.

Από τα μέσα όμως της δεκαετίας του 1980, σημειώνεται μια σταδιακή αλλαγή της τεχνολογικής πολιτικής, η οποία χαρακτηρίζεται πλέον από σταδιακή ενίσχυση των δραστηριοτήτων για έρευνα και ανάπτυξη, στα πλαίσια των νέων

συνθηκών παραγωγής που επέβαλε, μεταξύ άλλων, η ένταξη της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

2.3. ΟΙ ΚΛΑΔΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η αλλαγή της εφαρμοζόμενης τεχνολογικής πολιτικής στην Ελλάδα από τα μέσα της δεκαετίας του 1980, με στόχο την ενίσχυση των δραστηριοτήτων για έρευνα και ανάπτυξη, πραγματοποιήθηκε με μέτρα που περιελάμβαναν κυρίως θεσμικές αλλαγές, αλλά και ίδρυση σειράς φορέων παρέμβασης.

Κατά πρώτο, πρέπει να σημειωθεί η ίδρυση του Υπουργείου Έρευνας και Τεχνολογίας, το οποίο ίδρυσε στις περιφέρειες της χώρας (Ηράκλειο – Πάτρα – Θεσσαλονίκη) ινστιτούτα, με στόχο την ανάπτυξη της έρευνας και τεχνολογίας σε τομείς τεχνολογικής αιχμής εκτός πρωτεύουσας και τα οποία σε συνδυασμό με τα Πανεπιστήμια και τα Τ.Ε.Ι., βελτίωσαν τις δυνατότητες προσφοράς τεχνολογικών υπηρεσιών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Το 1985, το Υπουργείο Έρευνας και Τεχνολογίας παραχώρησε τη θέση του στη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας, η οποία για λόγους καλύτερου συντονισμού, εντάχθηκε στο Υπουργείο Βιομηχανίας.

Επίσης, σημαντική παρέμβαση αποτέλεσε η αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου που αφορούσε τις ιδιωτικές επενδύσεις, στα πλαίσια του οποίου θεσμοθετήθηκε η φορολογική απαλλαγή ή ελάφρυνση των επιχειρήσεων, όσον αφορά τις ερευνητικές δραστηριότητές τους. Παράλληλα σημειώνεται η ίδρυση διαφόρων φορέων για την ανάπτυξη και διάδοση επιμέρους προηγμένης τεχνολογίας, όπως π.χ. βιοτεχνολογίας (ΒΙΟΕΛΛΑΣ Α.Ε.) καθώς και της πληροφορικής στην Βιομηχανία (ΕΛΣΥΠ Α.Ε.).

Όσον αφορά στην προώθηση της τεχνολογίας σε κλαδικό επίπεδο, ουσιαστική παρέμβαση αποτελεί η ίδρυση κλαδικών φορέων παροχής τεχνολογικών και ερευνητικών υπηρεσιών από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας, αλλά και τον Εθνικό Οργανισμό Μικρομεσαίων Μεταποιητικών Επιχειρήσεων και Χειροτεχνίες (Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ.).

Η νέα τεχνολογική πολιτική όμως περιέλαβε και το σύστημα της εκπαίδευσης. Έτσι δημιουργήθηκαν οι προϋποθέσεις για την κάλυψη εργασιών από τα εργαστήρια των Πανεπιστημίων (αργότερα και των Τ.Ε.Ι.), ενισχύθηκαν τα Τεχνικά Επαγγελματικά Λύκεια με επίκαιρες κατευθύνσεις σπουδών, ιδρύθηκαν τα Πολυκλαδικά Λύκεια, επεκτάθηκε η μαθητεία σε πολλά τεχνικά επαγγέλματα από τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.), ιδρύθηκε το Ινστιτούτο Τεχνολογικών Εφαρμογών (Ι.Τ.Ε.), ιδρύθηκαν τα Τ.Ε.Ι. αντί των Κ.Α.Τ.Ε.Ε., δραστηριοποιήθηκε σειρά φορέων με στόχο την επιμόρφωση και την προσφορά προγραμμάτων κατάρτισης και δημιουργήθηκαν οι προϋποθέσεις για την ίδρυση και λειτουργία τεχνολογικών πάρκων.

2.4. Η ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΕ ΣΥΝΑΡΤΗΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Όπως αναφέρθηκε, η Ελλάδα από τα μέσα της δεκαετίας του 1980 εφαρμόζει μία νέα τεχνολογική πολιτική, με στόχο την ενίσχυση των δραστηριοτήτων για έρευνα και ανάπτυξη. Η ενίσχυση όμως της προσπάθειας για την άσκηση μιας αποτελεσματικής τεχνολογικής πολιτικής, με στόχο την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και παραγωγικότητας της ελληνικής οικονομίας, είναι οπωσδήποτε συνάρτηση και της σύνδεσης της εκπαίδευσης και ιδιαίτερα της τριτοβάθμιας, με την παραγωγή.

Ενώ λοιπόν οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποκτούν δύο ισότιμους τύπους σχολών (πανεπιστημιακές σχολές τετραετούς ή πενταετούς κύκλου σπουδών και μη πανεπιστημιακές σχολές τριετούς, υπερ-τριετούς ή τετραετούς κύκλου σπουδών) όσον αφορά τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων τους, η Ελλάδα με την ίδρυση των Τ.Ε.Ι., που η δομή τους προσομοίαζε με εκείνη των πανεπιστημίων, δημιούργησε και αυτή δύο τύπους σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, χωρίς όμως να ολοκληρώσει την ένταξη των Τ.Ε.Ι. στο χώρο αυτό, όπως το έκαναν, όσον αφορά τις αντίστοιχες με τα Τ.Ε.Ι. σχολές, οι άλλες Ευρωπαϊκές χώρες.

Παρόλο όμως που η άσκηση μιας νέας τεχνολογικής πολιτικής στην Ελλάδα συμπίπτει με την ίδρυση των Τ.Ε.Ι. και παρά τα αναφερόμενα στην εισηγητική έκθεση του Νόμου 1404/83 για τη λειτουργία τους, δεν διαφαίνεται να υπάρχει μεγάλη συνάρτηση της τεχνολογικής πολιτικής με την αντίστοιχη εκπαιδευτική πολιτική, μια και για τα παραγόμενα στελέχη δεν έχουν εξασφαλιστεί ή έχουν εξασφαλιστεί ελάχιστα τα επαγγελματικά τους δικαιώματα.

Όσον αφορά τα Τμήματα Ειδικότητας των Τ.Ε.Ι., ακολουθήθηκε μια πολιτική σταδιακής αντικατάστασης των επικαλυπτόμενων τμημάτων από αντίστοιχα τμήματα των πανεπιστημίων και ειδικότερα των Πολυτεχνικών Σχολών και των Πολυτεχνείων, με άλλα περισσότερο εξειδικευμένα τμήματα. Έτσι δημιουργήθηκαν νέα τμήματα με στόχο την εκπαίδευση ανώτερων στελεχών, για επιλεγμένους κλάδους παραγωγής, που είχαν επιλεγεί στα πλαίσια μιας εξειδίκευσης της χώρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΥΓΕΙΑΣ

3.1. ΓΕΝΙΚΑ

Το ανθρώπινο δυναμικό του υγειονομικού τομέα δεν είναι μόνο αριθμητικά μεγάλο, αλλά και ποιοτικά παρουσιάζει υψηλό καταμερισμό εργασίας, επιστημονικής γνώσης και δεξιοτήτων. Κατ' αρχή περιλαμβάνει ένα ευρύτατο φάσμα ειδικοτήτων όπως γιατρούς και νοσηλευτές, παραϊατρικό και διοικητικό προσωπικό, μάνατζερς και οικονομολόγους, χειριστές ακριβών ιατρικών μηχανημάτων και προγραμματιστές ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Όλες αυτές οι ειδικότητες πρέπει να έχουν υψηλή εξειδίκευση και απόλυτο συντονισμό και συνεργασία, που θα εκμεταλλεύεται αποτελεσματικά την πανάκριβη ιατρική τεχνολογία για την αντιμετώπιση της αρρώστιας και του ανθρώπινου πόνου.

Εκτός όμως των ιατρικών θεμάτων που έχουν σχέση με τις θεραπευτικές διαδικασίες, το σύστημα υγείας έχει να αντιμετωπίσει και άλλα μεγάλης σημασίας θέματα σχετικά με την χρηματοδότηση του συστήματος και τον έλεγχο των δαπανών υγείας, την μέτρηση και τον έλεγχο της ποιότητας των υπηρεσιών, των καταλληλότητα της βιοϊατρικής τεχνολογίας, την αξιολόγηση της αποδοτικότητας των πόρων και της αποτελεσματικότητας του συστήματος. Αυτά αντιμετωπίζονται μόνο μέσα από έμπειρο και κατάλληλα εκπαιδευμένο επιστημονικό προσωπικό. Άρα, η πολυπλοκότητα του συστήματος υγείας απαιτεί ένα πολύ μεγάλο αριθμό άριστα εκπαιδευμένου προσωπικού σε ένα ευρύτατο φάσμα ειδικοτήτων, που θα κατανέμονται ορθολογικά και στις κατάλληλες θέσεις εργασίας.

3.2. ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΥΓΕΙΑΣ

Το 1960 το μέσο ποσοστό απασχολούμενων στον ευρύτερο τομέα υγείας στις χώρες του Ο.Ο.Σ.Α. ανερχόταν στο 2,1% του συνόλου των εργαζομένων, για να φθάσει το 1990 στο 5,3%. (πίνακας 3.1.). Δικαίως λοιπόν λέγεται ότι τα συστήματα υγείας είναι ο μεγαλύτερος εργοδότης μιας χώρας.

Στην Ελλάδα, ενώ στις αρχές της δεκαετίας του 1970 το σύνολο των εργαζομένων στον τομέα της υγείας ανερχόταν μόλις στο 1,4% του εργατικού δυναμικού της χώρας, σήμερα λόγω της ταχείας αναπτύξεως του υγειονομικού νοσηλευτικού προσωπικού, το ποσοστό αυτό αυξήθηκε στο 3,3% (πίνακας 3.1) και μπορεί να ξεπεράσει το 5% την προσεχή 15ετία.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1. ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΣΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΥΓΕΙΑΣ ΟΟΣΑ ΚΑΙ ΕΛΛΑΔΑ

		1960	1970	1980	1990
Αριθμός απασχολούμενων στα επαγγέλματα υγείας στην Ελλάδα		-	44000	72602	122000
% των απασχολούμενων στα επαγγέλματα υγείας με την συνολική απασχόληση	Ελλάδα	-	1,40	2,24	3,30
	Min ΟΟΣΑ	0,71	1,40	2,20	0,90
	Μ.Ο. ΟΟΣΑ	2,10	3,20	4,60	5,30
	Max ΟΟΣΑ	3,90	5,70	9,30	9,90

Σημείωση: ΟΟΣΑ 1960: 10 χώρες, 1970: 14 χώρες, 1980: 17 χώρες, 1990: 20 χώρες

Πηγή: ΕΣΥΕ, ΟΟΣΑ, Σούλης 1992

Τέλος, στον παρακάτω πίνακα 3.2 παρουσιάζεται μια αδρή ομαδοποίηση των επαγγελμάτων υγείας στην Ελλάδα και ο αριθμός αυτών ανά ομάδα και στον οποίο το διοικητικό προσωπικό αποτελεί περίπου το 6% του συνολικού προσωπικού υγείας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.2 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ ΥΓΕΙΑΣ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ (1991)

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
ΓΙΑΤΡΟΙ	38.738	28,6
ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΙ	10.403	7,8
ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΙ	7.834	5,6
ΣΥΝΑΦΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ	1.267	0,9
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	40.280	29,8
ΠΑΡΑΪΑΤΡΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	7.718	5,8
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	7.921	5,9
ΛΟΙΠΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	21.065	15,6
ΣΥΝΟΛΟ	135.226	100,0

Πηγή: Ρούπας και Πολύζος 1994

Η πλειοψηφία του ιατρικού, νοσηλευτικού, παραϊατρικού και διοικητικού προσωπικού έχει κάποιας μορφής εργασιακή σχέση με το δημόσιο σύστημα υγείας (Ε.Σ.Υ., Ι.Κ.Α. ή άλλα ασφαλιστικά ταμεία). Η συντριπτική πλειοψηφία αντίθετα των οδοντιάτρων και φαρμακοποιών είναι ελεύθεροι επαγγελματίες.

3.3. ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ – ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ.

Τα κυριότερα προβλήματα που έχουν σχέση με το ανθρώπινο δυναμικό στις ελληνικές υπηρεσίες υγείας είναι:

1. Ο πολύ μεγάλος αριθμός γιατρών, οδοντιάτρων και φαρμακοποιών και η απουσία πολιτικών ελέγχου της παραγωγής τους, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται σοβαρά προβλήματα απασχόλησης αυτών και ευνοϊκές συνθήκες αύξησης των δαπανών υγείας μέσα από την προκλητή ζήτηση.
2. Η άνιση κατανομή των γιατρών κατά ειδικότητα, με αποτέλεσμα να παρατηρούνται σημαντικές ελλείψεις σε βασικές ειδικότητες όπως στην γενική ιατρική, την κοινωνική ιατρική και την ιατρική εργασίας. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να μην έχουν αναπτυχθεί ο τομέας της πρωτοβάθμιας φροντίδας και ο τομέας της δημόσιας υγείας.

3. Οι ελλείψεις σε νοσηλευτικό προσωπικό. Σημαντικό εδώ είναι το γεγονός ότι ένα πολύ υψηλό ποσοστό νοσηλευτικού προσωπικού είναι ελλιπώς ή και καθόλου εκπαιδευμένο.
4. Η πλήρης απουσία ειδικοτήτων που απαιτούνται σήμερα στα συστήματα υγείας όπως μάνατζερς, επιχειρησιακοί ερευνητές, κλινικοί μηχανικοί κλπ.
5. Η άνιση κατανομή του ιατρικού, οδοντιατρικού, νοσηλευτικού και λοιπού προσωπικού μεταξύ κέντρου και περιφέρειας.
6. Η απουσία του θεσμού της συνεχούς εκπαίδευσης και επιμόρφωσης του ιατρικού, νοσηλευτικού και παραϊατρικού προσωπικού, με αποτέλεσμα να παρατηρούνται δυσλειτουργίες, ανεπάρκειες και αδυναμίες στην διαχείριση της σύγχρονης ιατρικής τεχνολογίας και κατ' επέκταση των προβλημάτων υγείας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

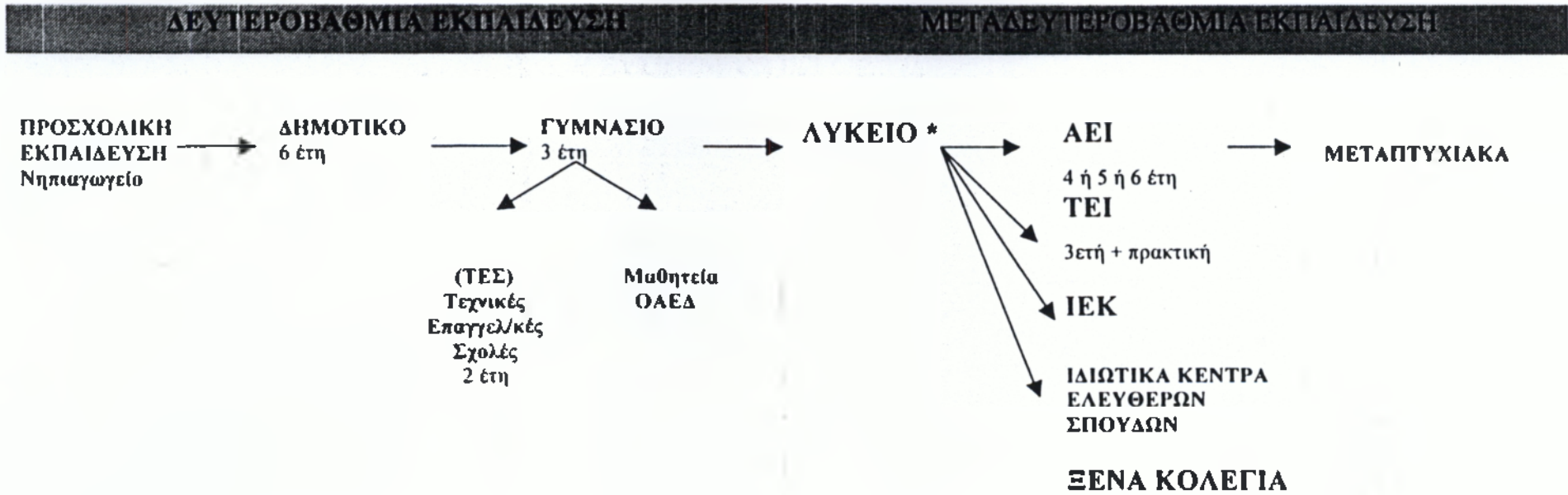
ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΥΓΕΙΑΣ

4.1. ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα ήταν προσανατολισμένο μέχρι πρόσφατα σε κατευθύνσεις οι οποίες το διαφοροποιούσαν σημαντικά από εκείνα των άλλων ευρωπαϊκών κρατών, παρουσιάζοντας στοιχεία έντονου προοδευτισμού αλλά και σημαντικές καθυστερήσεις. Με την καθιέρωση της υποχρεωτικής στοιχειώδους εκπαίδευσης και τον δωρεάν χαρακτήρα αυτής, από πολύ νωρίς προηγήθηκε των άλλων ανεπτυγμένων ευρωπαϊκών χωρών, από την άλλη όμως δέχεται έντονη κριτική ότι ήταν έντονα προσδεμένο στον κλασικισμό και αγνοούσε την τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση. Τα τελευταία χρόνια ωστόσο γίνονται συνεχείς προσπάθειες με στόχο την καλύτερη σύνδεση του εκπαιδευτικού συστήματος με την παραγωγή και την αύξηση της αποτελεσματικότητάς του, αποτιμώμενη σε όρους κόστους – οφέλους με κριτήριο την αγορά.

Η διάρθρωση του εκπαιδευτικού συστήματος, όπως αυτή ισχύει σήμερα, περιλαμβάνει την υποχρεωτική εκπαίδευση, τη μετα-γυμνασιακή και μετα-λυκειακή και τέλος την τριτοβάθμια. (πίνακας 4.1)

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1: Η ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

* Τύποι Λυκείου:

- Γενικό
- Κλασσικό
- Εκκλησιαστικό
- Ναυτικό
- Μουσικό
- ΤΕΛ
- ΕΠΛ (Πολυκλαδικό)

4.2. ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΥΓΕΙΑΣ

Ο προσδιορισμός των ειδικοτήτων του τομέα υγείας επιτυγχάνεται με την οριοθέτηση των επιχειρησιακών μονάδων του. Έτσι είναι δυνατή μια γενική προσέγγιση μέσα από τον πίνακα 4.2.

Όπως διαπιστώνεται, ο ιατρικός κύκλος περιλαμβάνει τις μονάδες πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας φροντίδας. Οι ιατροκοινωνικές μονάδες αφορούν το παιδί, την 3^η ηλικία, τα άτομα με ειδικές ανάγκες και την κοινωνική παθογένεια (προβλήματα κοινωνικής συμπεριφοράς, προσαρμοστικότητας, εγκληματικότητας κλπ.). Οι εναλλακτικές μορφές φροντίδας αφορούν τη νοσηλεία στο σπίτι, τους οικογενειακούς βοηθούς και τους συμβουλευτικούς σταθμούς κατά του AIDS, των ναρκωτικών κλπ. Οι περιβάλλοντες τομείς (δημόσια υγεία, υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας), τα ερευνητικά κέντρα, οι εναλλακτικές μορφές υγιεινής, η παραγωγή και οι άλλες μονάδες ολοκληρώνουν το πανόραμα της απασχόλησης των ιατρικών και συναφών ειδικοτήτων.

Για την καλύτερη ωστόσο οριοθέτηση των ειδικοτήτων (επαγγελμάτων) του τομέα υγείας, κρίνεται σκόπιμο αυτές να ομαδοποιηθούν στις παρακάτω κατευθύνσεις:

- Ιατρικής, οδοντιατρικής, φαρμακευτικής
- Νοσηλευτικής
- Εργαστηριακής
- Διοικητικής
- Ιατροκοινωνικής
- Υγειονομικο-προληπτικής
- Εναλλακτικών μορφών ιατρικής
- Εκπαιδευτικής κατεύθυνσης
- Άλλες κατευθύνσεις

Πληρέστερη εικόνα για το σύνολο των ειδικοτήτων παρουσιάζεται στον πίνακα 4.3

Όσον αφορά το εκπαιδευτικό σύστημα, αυτό θα πρέπει να δημιουργήσει τις δομές εκείνες στις σχολές επαγγελμάτων υγείας, ώστε να τροφοδοτήσει την αγορά εργασίας με το κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό. Το ερώτημα που ανακύπτει επομένως, αφορά τον τρόπο οργάνωσης του εκπαιδευτικού συστήματος στα επαγγέλματα υγείας και πώς αυτό θα ανταποκριθεί στις μελλοντικές ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Μια απάντηση στο ερώτημα αυτό θα πρέπει να λάβει υπόψη: τη δομή του συστήματος εκπαίδευσης στα επαγγέλματα υγείας, τα στατιστικά στοιχεία των σχολών επαγγελμάτων υγείας και μια εκτίμηση των προβλέψεων των εκροών στις ειδικότητες του τομέα υγείας μέχρι το 2000.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2.: ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΥΓΕΙΑΣ

(Ομαδοποίηση των εργασιακών μονάδων απασχόλησης των ιατρικών και συναφών ειδικοτήτων)

ΙΑΤΡΙΚΟΣ		ΙΑΤΡΟ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ	ΕΝΔΕΙΚΝΥΟΜΕΝΕΣ ΠΡΟΤΙΘΕΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΕΣ ΤΟΜΕΙΣ	ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ	ΕΝΔΕΙΚΝΥΟΜΕΝΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ	ΠΑΡΑΡΤΗΤΗ	ΆΛΛΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑ	ΔΕΥΤΕΡ/ΜΙΑ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑ							
<ul style="list-style-type: none"> Κέντρα Υγείας Κέντρα Ψυχικής Υγιεινής Περιφερειακά Ιατρεία Αγροτικά Ιατρεία Ιατρεία Ο.Τ.Α Πολυιατρεία Οργαν. Κοιν. Ασφάλ. Στρατιωτικά Ιατρεία Στρατιωτικά Αναρρωτήρια Ιδιωτικά Ιατρεία Ιδιωτικά Διαγνωστικά Κέντρα Ιδιωτικά Εργαστήρια Ιδιωτικά Κέντρα Αποκατάστασης (ψυχοκοινωνική) Φαρμακεία Οδοντιατρεία <p>ΚΙΝΗΤΕΣ ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ</p> <ul style="list-style-type: none"> Κινητές Μονάδες Προληπτικής Ιατρικής Κινητές Μονάδες Αιμοδοσίας Κινητά Στοματολογικά Ιατρεία <p>ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ (ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΑ - ΠΑΙΔΙ)</p> <ul style="list-style-type: none"> Κέντρα Οικογενειακού Προγραμματισμού Κέντρα Γενετικής Καθοδήγησης Μονάδες Πρόληψης Μεσογειακής Αναιμίας Κέντρα Γονιμότητας-Στείρωσης Κέντρα Υγιεινής - Βρεφικής και Προσχολικής Ηλικίας <p>ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ</p>	<ul style="list-style-type: none"> Δημόσια Νοσηλευτήρια Κοινωνικοί Υγειονομικοί Σταθμοί Νοσηλευτήρια ΝΠΙΔ Ιδιωτικά Νοσηλευτήρια 	<p>Μονάδες για: ΠΑΙΔΙ</p> <ul style="list-style-type: none"> Βρεφικοί Σταθμοί Βρεφονηπιακοί Σταθμοί Κέντρα Παιδικής Μέριμνας Ορφανοτροφεία Μαθητικά Οικοτροφεία Καταστροφές <p>ΠΙΚΠΑ ΤΡΙΤΗ ΗΛΙΚΙΑ</p> <ul style="list-style-type: none"> Οίκοι Ευγηρίας Γηροκομεία Στέγες Υπερηλικών Θεραπευτήρια Χρονίων Πασχόντων <p>ΚΑΙΗ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ</p> <ul style="list-style-type: none"> Ιδρύματα Περιθαλάσσης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες <p>ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ</p> <ul style="list-style-type: none"> Σεξουαλικά Καταστήματα Ανυμφωτήρια 	<ul style="list-style-type: none"> Νοσηλεία στο σπίτι Οικογενειακοί Βοηθοί Ιθάκη, Στροφή, ΚΕΘΕΑ Συμβουλευτικοί Σταθμοί AIDS, Νυρκωτικά 	<p>ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ</p> <ul style="list-style-type: none"> Τομέας Επιδημιολογίας Δημογραφίας Τομέας Υγειονομικού Ελέγχου και Ασπιλατρικής Επιθεώρησης <p>ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΥΓΙΕΙΝΗ</p> <ul style="list-style-type: none"> Τομέας Υγειονομικής Μηχανικής (Νερά, Ρυθμιζόμενα, Ατμόσφαιρα, Θόρυβος, Υγιεινή (Οικισμών) Τομέας Οικολογίας <p>ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ</p> <ul style="list-style-type: none"> Ιατρική της Εργασίας Εργαστήρια <p>ΣΧΟΛΙΚΗ ΥΓΙΕΙΝΗ</p> <ul style="list-style-type: none"> Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας 	<ul style="list-style-type: none"> Δημόκριτος Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών Κ.Ε.Π.Ε. Ε.Κ.Κ.Ε. Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού Αντικαρκινικό Ινστιτούτο 	<ul style="list-style-type: none"> Ομοιοπαθητικά Κέντρα και Ιατρεία Κέντρα & Ιατρεία Οστεοπαθολογίας - Κινησιολογίας 	<ul style="list-style-type: none"> Βιοιατρική Τεχνολογία Τεχνολογία Φαρμάκων Οπτικά Ορθοπαιδικά 	<ul style="list-style-type: none"> Κέντρα Αισθητικής - Διατηρητικής Ιατρο - Τουριστικά Κέντρα Αποκατάστασης Ιδιωτικές Ασφαλιστικές Εταιρείες Ιδιωτικές Εταιρείες Άμεσης Ιατρικής Βοήθειας

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΥΓΕΙΑΣ

(Οριοδότηση των βασικών κατευθύνσεων των ιατρικών και συναφών ειδικοτήτων)

1. ΙΑΤΡΙΚΗΣ 2. ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ 3. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ & 4. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ						ΣΥΛΛΟΓΙΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ (ΥΠΕΡΕΣΩΝ)
ΤΟΜΕΑΣ 1 Α	ΤΟΜΕΑΣ 1 Β	ΤΟΜΕΑΣ 1 Γ	ΤΟΜΕΑΣ 2	ΤΟΜΕΑΣ 3	ΤΟΜΕΑΣ 4	ΤΟΜΕΑΣ 5
<ul style="list-style-type: none"> • ΠΑΤΡΟΙ (όλων των ειδικοτήτων) • ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΙ ΠΑΤΡΟΙ • ΒΟΗΘΟΙ ΙΑΤΡΩΝ 	<ul style="list-style-type: none"> • ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΙ • ΟΡΘΟΔΟΝΤΙΚΟΙ • ΙΝΑΘΟΛΟΓΟΙ κ.α • ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΙ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΙ • ΒΟΗΘΟΙ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΙ • ΟΔΟΝΤΟΤΕΧΝΗΤΕΣ • ΒΟΗΘΟΙ ΟΔΟΝΤΟΤΕΧΝΗΤΕΣ 	<ul style="list-style-type: none"> • ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΙ (όλων των ειδικοτήτων) • ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΙ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΙ • ΒΟΗΘΟΙ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΙ • ΙΑΤΡΙΚΟΙ ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ 	<ul style="list-style-type: none"> • ΝΟΣΗΛΕΥΤΕΣ (ΑΕΙ) (4 έτη) • ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΙ ΝΟΣΗΛΕΥΤΕΣ (4έτη) • ΝΟΣΗΛΕΥΤΕΣ (ΤΕΙ) (3 ½ έτη) • ΝΟΣΗΛΕΥΤΕΣ (1-2 έτη) • ΒΟΗΘΟΙ ΝΟΣΟΚΟΜΟΙ (πρακτικοί) • ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΡΙΕΣ ΥΓΕΙΑΣ • ΜΑΙΕΣ • ΒΟΗΘΟΙ ΜΑΙΩΝ • ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΥΤΕΣ • ΒΟΗΘΟΙ ΦΥΣΙΚ • ΒΟΗΘΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΟΛΟΓΟΙ • ΒΟΗΘΟΙ ΤΡΑΥΜΑΤΙΟΛΟΓΙΑΣ ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΗΣ • ΛΟΥΤΡΟΝΟΜΟΙ 	<ul style="list-style-type: none"> • ΤΕΧΝΟΛΟΓΟΙ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ • ΒΟΗΘΟΙ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ • ΤΕΧΝΟΛΟΓΟΙ ΡΑΔΙΟΛΟΓΙΑΣ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑΣ • ΧΕΙΡΙΣΤΕΣ ΕΜΦΑΝΙΣΤΕΣ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ • ΤΕΧΝΟΛΟΓΟΙ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΟΙ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ 	<ul style="list-style-type: none"> • ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΙ (Οικονομική, Οργάνωση, Διοίκηση, Ασφάλιση, Νομοθεσία) • MANAGERS ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ • ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΤΕΛΕΧΗ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ 	<ul style="list-style-type: none"> • ΨΥΧΟΛΟΓΟΙ • ΠΑΙΔΟΨΥΧΟΛΟΓΟΙ • ΒΡΕΦΟΚΟΜΟΙ • ΒΟΗΘΟΙ ΒΡΕΦΟΚΟΜΟΙ • ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΥΤΕΣ • ΕΡΓΟΘΕΡΑΠΕΥΤΕΣ • ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΙ • ΒΟΗΘΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΙ • ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΤΟΜΕΑΣ 6	ΤΟΜΕΑΣ 7	ΤΟΜΕΑΣ 8	ΤΟΜΕΑΣ 9	ΤΟΜΕΑΣ 10
<ul style="list-style-type: none"> • ΒΙΟΛΟΓΟΙ • ΒΙΟΧΗΜΙΚΟΙ • ΠΥΡΗΝΙΚΟΙ ΦΥΣΙΚΟΙ 	<ul style="list-style-type: none"> • ΓΙΑΤΡΟΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ • ΕΠΙΘΗΤΕΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ • ΥΓΕΙΟΝΟΜΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ • ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΛΟΓΟΙ • ΓΙΑΤΡΟΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ • ΕΡΓΟΝΟΜΟΙ • ΚΤΗΝΙΑΤΡΟΙ 	<ul style="list-style-type: none"> • ΟΠΤΙΚΟΙ • ΒΟΗΘΟΙ ΟΠΤΙΚΟΙ • ΤΕΧΝΟΛΟΓΟΙ ΔΙΑΤΡΟΦΟΛΟΓΟΙ • ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΟΙ • ΒΟΗΘΟΙ ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΟΙ 	<ul style="list-style-type: none"> • ΟΜΟΙΟΠΑΘΗΤΙΚΟΙ • ΒΕΛΟΝΙΣΤΕΣ • ΟΣΤΕΟΠΑΘΟΛΟΓΟΙ - ΚΙΝΗΣΙΟΛΟΓΟΙ 	<ul style="list-style-type: none"> • ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΛΕΙ, ΤΕΙ, ΙΕΚ, ΚΕΣ, ΕΠΑ, ΤΕΑ, ΜΤΝΕ

4.3. ΔΟΜΗ – ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ – ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΜΕΧΡΙ ΤΟ 2000 ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Μετά την υποχρεωτική φοίτηση είναι δυνατή η επιλογή ενός επαγγέλματος υγείας, από κάθε βαθμίδα του εκπαιδευτικού συστήματος. Στον πίνακα 4.4 αποτυπώνεται ο εκπαιδευτικός κύκλος του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, που καταλήγει στην απόκτηση μεταπτυχιακού ή επαγγελματικού πτυχίου σε κάποια ειδικότητα του τομέα υγείας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.4. ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΥΓΕΙΑΣ

ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	ΠΡΩΤΟ ΒΑΘΜΙΑ	Α.Ε.Ι.	Πτυχίο Μεταπτυχιακά	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΥΓΕΙΑΣ
		Τ.Ε.Ι.	Πτυχίο Μεταπτυχιακά	
	ΜΕΤΑ ΔΕΥΤΕΡΟ ΒΑΘΜΙΑ	Ι.Ε.Κ.		
		Ε.Π.Α. (Πολυτεχνικά)	3ετή Λυκείου 4ετή (+1 ειδικότητα)	
	ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΒΑΘΜΙΑ	Τ.Ε.Α.	Τεχνικά Λύκεια	
		Τ.Ε.Σ.	Μέσες Τεχνικές Νοσηλευτικές Σχ.	
ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	ΠΡΩΤΟ ΒΑΘΜΙΑ	Από ένα Πανεπιστήμιο (Αναγνωρισμένα από το Δ.Ι.Κ.Α.Τ.Σ.Α.)		
	ΜΕΤΑ ΔΕΥΤΕΡΟ ΒΑΘΜΙΑ	Εργαστήρια Ελευθέρων Σπουδών		
		Τ.Ε.Α.	Αναγνωρισμένο απολυτήριο Λυκείου μετά από εξετάσεις	
	ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΒΑΘΜΙΑ	Τ.Ε.Σ.	Επαγγελματικό Πτυχίο	

Πιο συγκεκριμένα, οι σχολές των επαγγελματιών υγείας που οδηγούν στην απόκτηση πτυχίου κάποιας ειδικότητας του τομέα υγείας, καθώς και ο αριθμός των αποφοίτων τους, αλλά και ο προβλεπόμενος αριθμός αποφοίτων τους έως το 2000 ανά βαθμίδα εκπαίδευσης, έχουν ως εξής:

A. ΜΕΤΑ-ΓΥΜΝΑΣΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

- Μέσες Τεχνικές Επαγγελματικές Νοσηλευτικές Σχολές (Μ.Τ.Ν.Ε.Σ.).
Απόφοιτοι περιόδου 1987 – 1992: 1700 άτομα ετησίως.
Προβλεπόμενος αριθμός αποφοίτων έως το 2000: 19-20.000 άτομα.

- Ενιαία Πολυκλαδικά Λύκεια (Ε.Π.Λ.) με ειδικότητες του βοηθού ιατρικών εργαστηρίων και επιμελητή κοινωνικής πρόνοιας.
Απόφοιτοι περιόδου 1987-92: 3.400 άτομα.
Προβλεπόμενος αριθμός αποφοίτων έως το 2000: 7-8.000 άτομα.

- Τεχνικά Επαγγελματικά Λύκεια (Τ.Ε.Λ. – Δημόσια και Ιδιωτικά) με 11 ειδικότητες του τομέα υγείας.
Απόφοιτοι περιόδου 1980-91: 37.600 άτομα
Προβλεπόμενος αριθμός αποφοίτων έως το 2000: 48.000 άτομα περίπου.

B. ΜΕΤΑ-ΛΥΚΕΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

- Εργαστήρια Ελευθέρων Σπουδών: με 14 ειδικότητες του τομέα υγείας
Απόφοιτοι περιόδου 1980-1991: 3.800 άτομα.
Προβλεπόμενος αριθμός αποφοίτων έως το 2000: 12.300 άτομα.

- Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) με την ειδικότητα του βοηθού τραυματολογίας και ορθοπεδικής, ενώ προβλέπεται να λειτουργήσουν και άλλες 5 ειδικότητες.
Προβλεπόμενος αριθμός αποφοίτων έως το 2000: 700 άτομα.

Γ. ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

- Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι.): Οι Σχολές που σχετίζονται με το χώρο της υγείας είναι η Σχολή Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας (Σ.Ε.Υ.Π.), η Σχολή Διοίκησης Οικονομίας (Σ.Δ.Ο) και η Σχολή Τεχνολογικών Εφαρμογών (Σ.Τ.Ε.Φ.) με το σύνολο των τμημάτων που οδηγούν σε κάποια ειδικότητα του τομέα υγείας, όπως παρουσιάζονται στον πίνακα 4.5. Ο αριθμός των σπουδαστών και των αποφοίτων στα Τ.Ε.Ι. αυξήθηκε ταχύτατα. Στον πίνακα 4.4 επίσης, που παρουσιάζει τον αριθμό των πτυχιούχων Τ.Ε.Ι. στον τομέα υγείας στα έτη 1983/84 έως 1989/90, προκύπτει ότι το 1983/84 έλαβαν πτυχίο 605 άτομα ή το 13,6% του συνόλου των πτυχιούχων Τ.Ε.Ι., ενώ το 1989/90 3.307 άτομα ή το 40% του συνόλου. Τα Τ.Ε.Ι. μέχρι το 2000 προβλέπεται πως θα εκπαιδεύσουν 31.460 πτυχιούχους σε 16 ειδικότητες επαγγελματιών υγείας, όπως φαίνεται και στον πίνακα 4.6. Ο αριθμός αυτός των πτυχιούχων αποτελεί το 60% του συνολικού αριθμού πτυχιούχων στις σχολές επαγγελματιών υγείας της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

**ΠΙΝΑΚΑΣ 4.5: ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΙ Τ.Ε.Ι. ΚΑΤ' ΕΤΟΣ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑ ΣΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΥΓΕΙΑΣ (1983-90)**

Σχολή και Τμήμα	83-84	84-85	85-86	86-87	87-88	88-89	89-90
Τμ. Διοικ. Μον. Υγείας & Πρόνοιας Αθηνών	15	32	139	10	56	72	61
ΔΙΟΙΚ. ΣΥΣΤ. ΥΓΕΙΑΣ ΣΥΝΟΛΟ	15	32	139	10	56	72	61
Τμήμα Νοσηλευτικής Αθηνών	15	28	249	207	227	303	416
Τμήμα Νοσηλευτικής Κρήτης		19	26	36	83	155	153
Τμήμα Νοσηλευτικής Θεσ/νίκης	12	13	53	151	113	246	374
Τμήμα Νοσηλευτικής Παρ. Τ.Ε.Ι. Λαμίας							
Τμήμα Νοσηλευτικής Παρ. Τ.Ε.Ι. Λάρισας	15	9	39	52	104	262	397
Τμήμα Νοσηλευτικής Πάτρας	7	19	55	95	133	124	163
Τμήμα Νοσηλευτικής Μεσολογγίου					117	189	296
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΣΥΝΟΛΟ	49	88	422	541	777	1279	1799
Τμήμα Μαιευτικής Αθηνών	1	2	63	117	106	138	122
Τμήμα Μαιευτικής Θεσ/νίκης			71	139	92	109	148
ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΣΥΝΟΛΟ	1	2	134	256	198	247	270
Τμήμα Φυσικοθεραπείας Αθηνών	70	94	58	98	76	97	125
Τμήμα Φυσικοθεραπείας Θεσ/νίκης	54	66	47	96	86	77	84
ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΣΥΝΟΛΟ	124	160	105	194	162	174	209
Τμήμα Ιατρικών Εργαστηρίων Αθηνών	57	35	27	126	40	37	50
Τμήμα τεχ/κών Ιατ. Εργ/ρίων Θεσ/νίκης	26	24	21	32	33	61	41
Τμήμα Ιατρικών Εργαστηρίων Λάρισας	34	36	1	2	41	47	49
ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΕΡΓ/ΡΙΩΝ ΣΥΝΟΛΟ	117	95	49	160	114	145	140
Τμήμα Ραδιολογίας & ακτ/γίας Αθηνών		40	36	25	40	84	78
ΡΑΔΙΟΛ. ΑΚΤΙΝ. ΣΥΝΟΛΟ		40	36	25	40	84	78
Τμήμα Οδοντοτεχνικής Αθηνών	47	50	19	16	34	61	47
ΟΔΟΝΤΟΤΕΧΝΙΚΗ ΣΥΝΟΛΟ	47	50	19	16	34	61	47
Τμήμα Δημόσιας Υγιεινής Αθηνών	53	59	26	15	87	64	60
ΔΗΜ. ΥΓΙΕΙΝΗ ΣΥΝΟΛΟ	53	59	26	15	87	64	60
Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας Αθηνών			64	72	79	113	
Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας Κρήτης	47	47	39	58	46	59	65
Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας Πάτρας	38	107	80	21	44	115	56
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΥΝΟΛΟ	85	154	183	151	169	287	121
Τμήμα Εργοθεραπείας Αθηνών	27	34	14	31	48	23	32
ΕΡΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΣΥΝΟΛΟ	27	34	14	31	48	23	32
Τμήμα Οπτικών Αθηνών	35	45	17	41	44	49	42
ΟΠΤΙΚΗ ΣΥΝΟΛΟ	35	45	17	41	44	49	42
Τμήμα Λισθητικών Αθηνών	32	56	31	35	31	20	29
Τμήμα Λισθητικών Θεσ/νίκης	20	21	18	18	24	20	22
ΛΙΣΘΗΤΙΚΗ ΣΥΝΟΛΟ	52	77	49	53	55	40	51
Τμήμα Επισκεπτών & επισκ/ρών υγείας Αθηνών				101	39	74	48
ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΣΥΝΟΛΟ				101	39	74	48
Τμήμα Βρεφονηπιοκομίας Αθηνών			51	48	118		94
Τμήμα Βρεφονηπιοκομίας Θεσ/νίκης						36	102
Τμήμα Βρεφονηπιοκομίας Μεσ/γίου		20	20	66	129	82	153
ΒΡΕΦ/ΜΙΑ ΣΥΝΟΛΟ		20	71	114	247	118	349
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΣΧΟΛΩΝ ΕΠ. ΥΓΕΙΑΣ	605	856	1264	1788	2070	2717	3387
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΤΥΧΙΟΥΧΩΝ Τ.Ε.Ι.	4450	5813	4988	4631	5734	6557	8341

Πηγή: Παπαηλιάς και Σούλης 1995

**ΠΙΝΑΚΑΣ 4.6: ΕΚΤΙΜΟΥΜΕΝΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΤΥΧΙΟΥΧΩΝ Τ.Ε.Ι.
ΣΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΥΓΕΙΑΣ (1991-2000)**

Τμήμα	1991-1995	1995-2000	1991-2000
1. Διοίκησης υπηρεσιών υγείας	375	475	850
2. Οδοντοτεχνικής	250	200	450
3. Νοσηλευτικής	8.500	7.500	16.000
4. Μαιευτικής	1.300	1.250	2.550
5. Φυσικοθεραπείας	900	750	1.650
6. Δημόσιας Υγείας	300	250	550
7. Κοινωνικής Εργασίας	800	650	1.450
8. Εργοθεραπείας	200	150	350
9. Οπτικής	225	185	410
10. Αισθητικής	300	250	550
11. Βρεφονηπιοκομίας	1.250	1.100	2.350
12. Ραδιολογίας - Ραδιοακτινολογίας	400	350	750
13. Ιατρικών Εργαστηρίων	750	850	1.600
14. Επισκεπτών/ριών	300	350	650
15. Διατροφής	300	350	650
16. Τεχν. Ιατρικών οργάνων	350	300	650
ΣΥΝΟΛΟ	16.500	14.960	31.460

Πηγή: Παπαηλιάς και Σουλής 1995

- Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΕΙ) με ειδικότητες γιατρών, οδοντιάτρων, φαρμακοποιών κλπ.

Απόφοιτοι περιόδου 1974/75 έως 1989/90: 30.682 άτομα

Προβλεπόμενος αριθμός αποφοίτων έως το 2000: 21.000 άτομα το 50% των οποίων θα είναι γιατροί.

- Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας (Ε.Σ.Δ.Υ., πρώην Υγειονομική Σχολή) από την οποία προβλέπεται να αποφοιτήσουν μέχρι το 2000, 250 άτομα στις εξής ειδικότητες: Δημόσια Υγεία, Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας, Επαγγελματική και Βιομηχανική Υγιεινή, Υγειονομική Μηχανική και Γενική Ιατρική.

- Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης με 2 ειδικότητες στον τομέα Κοινωνικής Διοίκησης (Πρόγραμμα Διοίκησης Νοσοκομείων και Πρόγραμμα Διοίκησης Υπουργείου Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων) από τα οποία προβλέπεται να αποφοιτήσουν μέχρι το 2000, 200 άτομα.
- Πτυχιούχοι Εξωτερικού (ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α.)
Μέχρι το 2000 αναμένεται να αναγνωρισθούν από το ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α. 6000 πτυχία αποφοίτων ξένων πανεπιστημίων στις ειδικότητες των γιατρών Οδοντιάτρων, Φαρμακοποιών και Νοσηλευτών.
- ΣΕΛΕΤΕ
Οι πτυχιούχοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, που θα εκπαιδευθούν στο Παιδαγωγικό Τμήμα της ΣΕΛΕΤΕ, ώστε να αποτελέσουν καθηγητικά στελέχη ειδικών σχολείων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, υπολογίζεται μέχρι το 2000 να φθάσουν τον αριθμό των 1000 περίπου ατόμων.

Μία συνοπτική μεν αλλά ολοκληρωμένη εικόνα των εκροών επαγγελματιών υγείας κατά εκπαιδευτικό ίδρυμα και ειδικότερα τη δεκαετία 1991-2000 παρουσιάζεται στον πίνακα 4.7.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.7: ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΕΚΦΡΟΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΥΓΕΙΑΣ (1991-2000)

Ειδικότητες	ΔΕΙ	ΔΙΚΑΤΕΑ	ΣΕΛΕΥΤΕ	ΕΣΔΥ	Εθνική Σχολή Δημ. Διοίκησης	ΤΕΙ	ΙΕΚ	Εργαστήρια Ελευθέρων Σπουδών	ΕΠΑ	Δημόσια ΤΕΑ	Ιδιωτικά ΤΕΑ	ΜΤ.Ν.Ε.Σ	ΣΥΝΟΛΟ
Γιατροί	11.000	3.500											14.500
Οδοντίατροι	2.700	1.500											4.200
Φαρμακοποιοί	1.850	800											2.650
Βιολόγοι	3.150												3.150
Κτηνιατροί	560												560
Ασφαλιστικής Επιστημής	590												590
Περιβαλλοντολόγοι	425												425
Εκπαίδ. (όλες οι ειδικότητες)			1.000										1.000
Νοσηλεύτες	500	200				16.000		1.500		1.200	5.000	20.000	44.400
Manag & Διοικ. Στελ. Νοσ.				250	200	850							1.300
Μαιες						2.550		300					2.850
Επισκεπτριες Υγείας						650							650
Φυσικοθεραπευτές						1.650		2.500			5.000		9.150
Ιατρικών Εργαστηρίων						1.600		800	300	12.000	5.000		19.700
Τεχνολόγοι Ιατρικών Οργάνων						650							650
Ραδιο-Ακτιν. Και Χειρ. Ιατρ. Οργ.						750		500		800	2.500		4.550
Οδοντοτεχνίτες						450		600		3.000	4.000		8.050
Εκπαιτ. Δημόσιας Υγείας						550							550
Κοινωνικοί Λειτουργοί και Βοηθοί						1.450		1.100	7.000				9.550
Εργοθεραπευτές						350							350
Λογοθεραπευτές								200					200
Οπτικοί και Βοηθοί						410							410
Αισθητικοί και Βοηθοί						550							550
Βρεφονηπιοκόμοι και Βοηθοί						2.350		1.300		1.700	2.800		8.150
Τεχνολ. Διατρ. & Βοηθοί-Διατρ.						650		1.500		3.000			5.150
Παιδοψυχολόγοι								1.500					1.500
Βοηθοί Φαρμακείων								250			1.800		2.050
Βοηθοί Γιατρών								250					250
Βοηθοί Τραυματιολογίας - Ορθοπεδ.							700						700
ΣΥΝΟΛΟ	20.775	6.000	1.000	250	200	31.460	700	12.300	7.300	21.700	26.100	20.000	147.785

Πηγή: Παπαηλιάς και Σούλης 1995

Οι δεκαετίες λοιπόν του 1980 χαρακτηρίσθηκαν από την ανάπτυξη του τομέα υγείας, ο οποίος από 44.000 απασχολούμενους το 1970 ξεπέρασε τους 12.000 το 1990. Η εξέλιξη αυτή ήταν σημαντική, ιδιαίτερα για τους επαγγελματίες υγείας, οι οποίοι βρήκαν επαγγελματική διέξοδο σε μια περίοδο συρρίκνωσης των θέσεων εργασίας.

Λαμβανομένου όμως υπόψη, ότι ήδη απασχολούνται 140.000 περίπου άτομα, συμπεριλαμβανομένου και του βοηθητικού τεχνικού προσωπικού στο σύστημα υγείας, είναι φανερό η εργασιακή δυσκολία για τους νέους επαγγελματίες υγείας, που θα ανέλθουν στους 150.000 πτυχιούχους όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης, από τους οποίους οι 32.000 περίπου προέρχονται από την τριτοβάθμια τεχνολογική εκπαίδευση, μέχρι το 2000.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ Δ.Μ.Υ.Π. ΤΟΥ Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

5.1. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ Δ.Μ.Υ.Π. ΤΟΥ Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Το Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας ξεκίνησε τη λειτουργία του αρχικά (1988) ως παράρτημα του Τ.Ε.Ι. Πάτρας και αργότερα από το ακαδημαϊκό έτος 1990/91 ως αυτόνομο ίδρυμα με δύο τμήματα: Το τμήμα Διοίκησης Μονάδων Υγείας και Πρόνοιας (Δ.Μ.Υ.Π.) της Σχολής Διοίκησης Οικονομίας (Σ.Δ.Ο.) και το τμήμα Φυτικής Παραγωγής (Φ.Π.) της Σχολής Τεχνολόγων Γεωπονίας (Σ.ΤΕ.Γ.). Από το ακαδημαϊκό έτος 1994-95 λειτουργούν σε αυτό και άλλα δύο τμήματα: Το τμήμα Διοίκησης Μονάδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δ.Μ.Τ.Α.) της Σ.Δ.Ο. και το τμήμα Θερμοκηπιακών Καλλιεργειών και Ανθοκομίας (ΘΕ.ΚΑ.) της Σ.ΤΕ.Γ.

Όπως αναφέρθηκε το τμήμα Δ.Μ.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας ξεκίνησε την λειτουργία του κατά το ακαδημαϊκό έτος 1990-91 – αντίστοιχο τμήμα λειτουργεί και στο Τ.Ε.Ι. Αθήνας –, με σκοπό την εκπαίδευση και δημιουργία ικανών στελεχών, για την στελέχωση των διοικητικών θέσεων των Νοσοκομείων. Από το ακαδημαϊκό έτος 1995-96 επεκτάθηκε η διάρκεια σπουδών σε επτά εξάμηνα συν το εξάμηνο της πρακτικής άσκησης.

Στον πίνακα 5.1 παρουσιάζετε η εξέλιξη του τμήματος Δ.Μ.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας όσον αφορά τον αριθμό των σπουδαστών που εγγράφησαν, διεγράφησαν, μετεγγράφηκαν, τον τρόπο εισαγωγής τους αλλά και τον αριθμό των πτυχιούχων, από το ακαδημαϊκό έτος 1990-91 που ξεκίνησε τη λειτουργία

του έως και σήμερα (1998-99). Ιδιαίτερο στοιχείο, όπως φαίνεται και από τον πίνακα 5.1, είναι η μεγάλη αύξηση του αριθμού των σπουδαστών που εγράφησαν κατ' έτος από το 1990-91 έως το 1998-99. Το ακαδημαϊκό έτος 1990-91 εγράφησαν 56 σπουδαστές, ενώ το 1998-99 εγράφησαν 253 σπουδαστές.

Χαρακτηριστικό είναι ότι από τους 56 σπουδαστές που εγράφησαν κατά το ακαδημαϊκό έτος 1990-91 συνέχισαν τις σπουδές τους στο τμήμα Δ.Μ.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας 31 (55%) σπουδαστές, ενώ κατά το ακαδημαϊκό έτος 1997-98 από τους 235 σπουδαστές που εγράφησαν συνέχισαν τις σπουδές τους οι 141 (60%) σπουδαστές. Συνολικά από το ακαδημαϊκό έτος 1990-91 έως και το ακαδημαϊκό έτος 1997-98 εγράφησαν στο τμήμα Δ.Μ.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας 1.000 σπουδαστές, συνέχισαν ή συνεχίζουν τις σπουδές τους οι 559 (56%), μετεγγράφηκαν ή διεγράφησαν οι 441, ενώ έλαβαν πτυχίο 106 (19%). Τέλος, όσον αφορά το ακαδημαϊκό έτος 1998-99 εγράφησαν 253 σπουδαστές, χωρίς όμως να γνωρίζουμε λόγω έλλειψης στοιχείων, τον αριθμό αυτών που θα διαγραφούν ή θα μεταγραφούν και επομένως τον αριθμό αυτών που θα συνεχίσουν τις σπουδές τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.1: ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΜΥΠ ΤΕΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟ ΕΤΟΣ	ΕΓΓΡΑΦΗΛΑΝ	ΥΦΟΔΕ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ							ΔΙΕΓΓΡΑΦΗΛΑΝ	ΜΕΤΑΓΓΡΑΦΗΚΑΝ	ΠΕΥΚΙΟΥΧΟΙ
		1*	2*	3*	4*	5*	6*	7*			
1990-91	56	32	14	6	2	-	- 2	-	9	16	
1991-92	57	29	15	8	1	-	4	-	17	11	
1992-93	70	32	17	8	3	1	9	-	25	15	
1993-94	76	39	16	5	3	1	12	-	34	9	23
1994-95	153	102	28	6	5	-	12	-	43	30	25
1995-96	164	107	35	8	7	1	5	1	47	22	21
1996-97	189	110	50	16	5	1	7	1	47	22	24
1997-98	235	135	22	60	8	-	9	1	68	26	6
1998-99	253										7
ΣΥΝΟΛΟ	1253	596	197	117	34	4	60	3	290	151	106

Πηγή: Γραμματεία Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας

- 1: ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
- 2: ΜΕ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ
- 3: ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ
- 4: ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΟΜΟΓΕΝΩΝ
- 5: ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΑΛΛΟΓΕΝΩΝ
- 6: ΚΑΤΑΤΑΞΗ
- 7: ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

Όσον αφορά το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Δ.Μ.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας, αυτό περιλαμβάνει 10 μαθήματα ειδικότητας, 4 μαθήματα Εργαστηρίου και ακόμα 7 μαθήματα Οικονομικού περιεχομένου, 9 Διοικητικού, 4 Λογιστικού, 5 Νομικού περιεχομένου, 2 μαθήματα πληροφορικής και 1 μάθημα Ξένης Γλώσσας.

Στον πίνακα 5.2 παρουσιάζεται όλο το πρόγραμμα μαθημάτων του τμήματος Δ.Μ.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας ανά εξάμηνο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.2 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΟΣ Δ.Μ.Υ.Π.

Α ΕΞΑΜΗΝΟ			Ε ΕΞΑΜΗΝΟ			
	Δ	Ε		Δ	Ε	
1	ΜΙΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	3	1	Ο.Δ.Μ. ΚΟΙΝ. ΠΡΟΝΟΙΑΣ	3	
2	ΑΡΧΕΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ	4	2	Η/Υ ΙΙΙ	1	
3	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΓΙΑ ΟΙΚΟΝ/ΛΟΓΟΥΣ	4	3	Ο.Δ.Μ.Υ. ΙΙΙ	5	
4	ΑΣΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ	3	4	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡ/ΣΜΟΣ	4	
5	ΑΓΓΛΙΚΑ Ι	3	1	5 ΚΟΙΝΩΝ. ΠΡΟΝΟΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	3	
6	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΛΗΘ/ΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ	3	6	ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΕΣ/ΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤ.	2	
7	Η/Υ Ι	1	2	7 ΑΓΓΛΙΚΑ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ	3	
8	ΑΡΧΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	3				
ΣΥΝΟΛΟ (27)			24	3	ΣΥΝΟΛΟ (24)	21

Β ΕΞΑΜΗΝΟ			ΣΤ ΕΞΑΜΗΝΟ			
	Δ	Ε		Δ	Ε	
1	ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	4	1	ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ & ΚΟΙΝ. ΠΟΛΙΤΙΚΗ	3	
2	ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ	4	2	Μ.Ι.Σ.	2	
3	ΑΓΓΛΙΚΑ ΙΙ	3	1	3 ΕΠΙΧΕΙΡ. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	3	
4	ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ	3	4	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ Ι	4	
5	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	4	5	ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	3	
6	Η/Υ ΙΙ	1	2	6 ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΚΤΙΡΙΩΝ & ΜΗΧΑΝ.	2	
7	ΓΕΝΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ	3	7	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΡΟΣ/ΚΟΥ Μ.Υ.Π.	4	
ΣΥΝΟΛΟ (25)			22	3	ΣΥΝΟΛΟ (22)	21

Γ ΕΞΑΜΗΝΟ			Ζ ΕΞΑΜΗΝΟ			
	Δ	Ε		Δ	Ε	
1	ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΜΟΝΑΔΩΝ Υ.Π.	4	1	ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΕΠΑΓΓΕΜΑΤΟΣ	1	
2	ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ	2	2	ΥΓΙΕΙΝΗ ΝΟΣ/ΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	2	
3	Ο.Δ.Μ.Υ. Ι	5	3	ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΑΖΙΚΗΣ ΠΑΡ/ΓΗΣ ΦΑΓ	2	
4	ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΥΓΕΙΑΣ	4	4	ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	3	
5	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	4	5	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΤΕΛΕΙΟΦΟΙΤΩΝ		
6	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΓΡΑΦΕΙΟΥ	1	2	6 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΙΙ		
7	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ	4	7	ΕΜΠΟΡ. ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ-ΕΛΕΓΧΟΣ	3	
ΣΥΝΟΛΟ (26)			24	2	ΣΥΝΟΛΟ (19)	11

Δ ΕΞΑΜΗΝΟ			
	Δ	Ε	
1	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	4	
2	ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ - ΤΙΜ/ΣΗ	3	
3	Ο.Δ.Μ.Υ. ΙΙ	5	
4	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ	2	
5	ΟΡΟΦΟΚΟΜΙΑ	2	
6	ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ Μ. Υ.Π.	3	
7	ΙΑΤΡΙΚΗ ΝΟΣΟΚ/ΚΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ	2	
8	ΑΓΓΛΙΚΑ ΙΙΙ	3	1
ΣΥΝΟΛΟ (25)		24	1

ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΚΑΤΑ ΕΞΑΜΗΝΟ		Μ	Δ	Ε	Σ	ΔΜ
1	Α ΕΞΑΜΗΝΟ	8	24	3	27	30
2	Β ΕΞΑΜΗΝΟ	7	22	3	25	30
3	Γ ΕΞΑΜΗΝΟ	7	24	2	26	30
4	Δ ΕΞΑΜΗΝΟ	8	24	1	25	30
5	Ε ΕΞΑΜΗΝΟ	7	21	3	24	30
6	ΣΤ ΕΞΑΜΗΝΟ	7	21	1	22	30
7	Ζ ΕΞΑΜΗΝΟ	7	11	8	19	26
ΣΥΝΟΛΑ		51	147	21	168	206

Τέλος, όσον αφορά το εκπαιδευτικό προσωπικό, το τμήμα Δ.Μ.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας στελεχώνεται από έξι μόνιμους καθηγητές (3 οικονομολόγους, 1 μαθηματικό με ειδικότητα στην πληροφορική, 1 νομικό και 1 μηχανολόγο), οι οποίοι καλύπτουν τις μισές περίπου ώρες διδασκαλίας, ενώ το υπόλοιπο πρόγραμμα διδασκαλίας καλύπτεται από εξειδικευμένους επιστημονικούς και εργαστηριακούς συνεργάτες.

5.2. ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ Δ.Μ.Υ.Π. ΤΟΥ Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Οι πτυχιούχοι του τμήματος Δ.Μ.Υ.Π. της Σ.Δ.Ο. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας ασχολούνται επαγγελματικά αυτοδύναμα ή σε συνεργασία με άλλους επιστήμονες με τη μελέτη, έρευνα και εφαρμογή της σύγχρονης τεχνολογίας στη διοίκηση μονάδων υγείας και πρόνοιας.

Έχουν δικαίωμα απασχόλησης, ως στελέχη μονάδων υγείας και πρόνοιας στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα. Στον ιδιωτικό τομέα έχουν ισχύ οι Συλλογικές Συμβάσεις εργασίας που έχουν συναφθεί. Οι ίδιες Συλλογικές Συμβάσεις έχουν εφαρμογή και για όσους υπηρετούν με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου στο δημόσιο τομέα.

Στο δημόσιο τομέα, ως υπάλληλοι του κλάδου Τ.Ε., προσλαμβάνονται με το εισαγωγικό 21^ο Μισθολογικό Κλιμάκιο και καταληκτικό το 4^ο Μ.Κ. Με πτυχίο ή δίπλωμα πλήρους τετραετούς φοιτήσεως εξελίσσονται στα Μ.Κ. με εισαγωγικό το 20^ο και καταληκτικό το 3^ο (ΦΕΚ 147/1-9-97). Οι παραπάνω πτυχιούχοι εξελίσσονται σε όλο το φάσμα της διοικητικής ιεραρχίας με τους τομείς της ειδικότητάς τους, σύμφωνα με την κάθε φορά ισχύουσα νομοθεσία.

Προβλέπεται και απασχόληση των πτυχιούχων στην εκπαίδευση σύμφωνα με την κάθε φορά ισχύουσα νομοθεσία (Π.Δ. 351 ΦΕΚ Α159/14-6-89). Η

συγκεκριμένη διάταξη είναι ουσιαστικά άνευ αξίας διότι αφενός η ΑΣΕΤΕΜ-ΣΕΛΕΤΕ έχει πληθώρα πτυχιούχων και δεν περιλαμβάνει στα προγράμματά της εκπαίδευση πτυχιούχων του κλάδου μας και αφετέρου καταργήθηκε η επετηρίδα των εκπαιδευτικών της Β/θμιας εκπαίδευσης καθώς και τα Τεχνικά Λύκεια, που θα μπορούσαν να διοριστούν πτυχιούχοι του κλάδου.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Π.Δ. 351/89 (Φ.Ε.Κ Α159/14-6-89), στα πλαίσια της άσκησης του επαγγέλματός τους οι πτυχιούχοι του τμήματος Δ.Μ.Υ.Π. ασκούν τις παρακάτω δραστηριότητες:

1. Ασκούν διοικητικά καθήκοντα σε διοικητικές και επιτελικές υπηρεσίες μονάδων υγείας και πρόνοιας.
2. Ασκούν εποπτεία και διοίκηση του προσωπικού μονάδων υγείας και πρόνοιας, εκτός του νοσοκομειακού προσωπικού.
3. Παρακολουθούν την εισαγωγή και εξαγωγή ατόμων σε μονάδες υγείας και πρόνοιας και τηρούν τους λογαριασμούς τους.
4. Συμμετέχουν στον προσδιορισμό του έργου των μονάδων υγείας και πρόνοιας, σε συνεργασία με το υγειονομικό, τεχνικό κλπ. προσωπικό.
5. Συμμετέχουν στη βελτίωση και ανάπτυξη των υπηρεσιών μονάδων υγείας και πρόνοιας, στην κατάρτιση του προϋπολογισμού τους και του κτιριολογικού προγράμματός τους, καθώς και στον προγραμματισμό και ανάπτυξη δραστηριοτήτων μονάδων υγείας και πρόνοιας.
6. Συγκεντρώνουν, επεξεργάζονται και αξιοποιούν στατιστικά στοιχεία μονάδων υγείας και πρόνοιας.
7. Απασχολούνται με την προμήθεια τροφίμων, φαρμάκων, εξοπλισμών κλπ. μονάδων υγείας και πρόνοιας.
8. Επίσης μπορούν να απασχοληθούν με έρευνα θεμάτων της ειδικότητάς τους.

5.3. ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Σκοπός της έρευνας που πραγματοποιήθηκε ήταν η καταγραφή των απόψεων και εμπειριών των αποφοίτων του τμήματος Δ.Μ.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας για την αγορά εργασίας κυρίως στον τομέα υγείας. Η ιδέα ήταν ότι η καταγραφή των εμπειριών των αποφοίτων από την επαφή τους με την αγορά εργασίας, θα μπορούσαν να διαμορφώσουν μια εικόνα για την κατάσταση που επικρατεί. Βασικά ερωτήματα που μας απασχόλησαν και διερευνήθηκαν στην έρευνα είναι:

- Ποιο είναι το μέγεθος απορρόφησης των πτυχιούχων στο τομέα υγείας (μονάδες υγείας);
- Ποιο είναι το μέγεθος απορρόφησης των πτυχιούχων εκτός του τομέα υγείας;
- Ποιες οι πιθανές αιτίες της χαμηλής απορρόφησή τους από τον τομέα υγείας;
- Με ποιους τρόπους οι απόφοιτοι βρήκαν εργασία στον τομέα υγείας

Επίσης, μέσα από την καταγραφή των απόψεων των αποφοίτων για το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος διερευνήθηκαν ερωτήματα όπως:

- Ανταποκρίνεται το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας;
- Τι πρέπει (αν πρέπει) να αλλάξει σε αυτό, προκειμένου να καλύπτει τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας;

Τέλος, επειδή η πρακτική άσκηση των τελειοφοίτων σπουδαστών τους φέρνει για πρώτη φορά σε επαφή με τον τομέα υγείας, κατεγράφησαν οι απόψεις τους, αλλά και οι απόψεις των φορέων που τους ασκούν, σχετικά με τον θεσμό της πρακτικής άσκησης. Ερωτήματα που προκύπτουν και διερευνήθηκαν ήταν:

- Πόσο χρήσιμος είναι ο θεσμός της πρακτικής άσκησης για τους σπουδαστές και ποια η σημασία της για την μετέπειτα απασχόλησή τους ως πτυχιούχων στο τομέα υγείας;
- Ποια τα χαρακτηριστικά της πρακτικής άσκησης και τι δυνατότητες βελτίωσης υπάρχουν;

5.4. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ – ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

Για την καταγραφή των απόψεων και εμπειριών των αποφοίτων, τελειοφοίτων και φορέων, επιλέχθηκε η μέθοδος των ερωτηματολογίων. Στάλθηκαν τρία διαφορετικά ερωτηματολόγια, τα οποία απευθύνονταν το πρώτο προς τους πτυχιούχους του τμήματος Δ.Μ.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας, το δεύτερο προς τους τελειόφοιτους του τμήματος που πραγματοποιούσαν την εξάμηνη πρακτική τους άσκηση και το τρίτο προς τους φορείς πρακτικής άσκησης που τους ασκούσαν.

Οι πτυχιούχοι του τμήματος Δ.Μ.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας, που συμμετείχαν που συμμετείχαν στην έρευνα ήταν οι 75 (86%) πτυχιούχοι από τους 87 που είχαν λάβει πτυχίο έως και το Μάρτιο του 1998 και που έγινε δυνατό να εντοπιστούν. Τελικά, από τους 75 πτυχιούχους του τμήματος απάντησαν οι 41, ποσοστό δηλαδή 54,6%.

Οι τελειόφοιτοι σπουδαστές του τμήματος που πραγματοποιούσαν πρακτική άσκηση και συμμετείχαν στην έρευνα, ήταν το σύνολο των 38 σπουδιστών που πραγματοποιούσαν την πρακτική τους άσκηση κατά το χρονικό διάστημα από Μάρτιο – Απρίλιο έως Αύγουστο – Σεπτέμβριο του 1998. Τελικά απάντησαν οι 27 σπουδαστές, ποσοστό δηλαδή 71,1%.

Τέλος, από τους 25 φορείς που ασκούσαν τους παραπάνω σπουδαστές κατά την ίδια περίοδο και συμμετείχαν στην έρευνα, απάντησαν δια μέσου των

εκπρόσωπων τους (Προϊστάμενοι Τμημάτων και ειδικότερα Προϊστάμενοι Γραφείου Προσωπικού) οι 14, ποσοστό δηλαδή 56%.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

6.1. ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ Δ.Μ.Υ.Π. ΤΟΥ Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Όπως προκύπτει από την έρευνα, η απορρόφηση των αποφοίτων του τμήματος Δ.Μ.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας από τον τομέα υγείας είναι χαμηλή. Συνολικά έξι πτυχιούχοι (14,6% ή 17,9%), όπως παρουσιάζεται στους δύο πρώτους πίνακες, εργάζονται σε θέσεις εργασίας σχετικές με το αντικείμενο των σπουδών τους. Μάλιστα, όπως διαφαίνεται στον τρίτο πίνακα όλοι τους εργάζονται στον δημόσιο τομέα. Από τους φορείς που ασκούσαν σπουδαστές του τμήματος και απάντησαν, μόνο ένας φορέας απασχολεί πτυχιούχο του τμήματος Δ.Μ.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας.

Οι υπόλοιποι 20 πτυχιούχοι (48,8%) του τμήματος απασχολούνται εκτός του τομέα υγείας, σε θέσεις εργασίας άσχετες με την ειδικότητά τους. Μάλιστα, απαντώντας σε σχετική ερώτηση ανέφεραν διάφορες εργασίες όπως: λογιστής σε ΑΕΒΕ, υπάλληλος σε Χρηματοπιστηριακό Γραφείο, υπάλληλος στο Υπουργείο Πολιτισμού, γραμματέας σε Α.Ε., γραμματέας σε Εκπαιδευτικό Κέντρο Πληροφορικής κλπ.

Τέλος, 15 πτυχιούχοι (36,6%) του τμήματος ανέφεραν ότι δεν έχει εργασθεί καθόλου μετά των αποφοίτησή του και παραμένουν εκτός αγοράς εργασίας.

- ♦ Μετά την αποφοίτησή σας σε τι θέσεις εργασίας εργασθήκατε περισσότερο;

Απαντούν 41 από τους 75 πτυχιούχους. Ποσοστό 54,6%

Σχετικές με την ειδικότητά σας	14,6%
Άσχετες με την ειδικότητά σας	48,8%
Δεν έχω εργασθεί καθόλου	36,6%

- ♦ Εργάζεσαι σήμερα σε χώρο που έχει σχέση με τις σπουδές σου;

Απαντούν 39 από τους 75 πτυχιούχους. Ποσοστό 52%.

ΝΑΙ	ΟΧΙ
17,9%	82,1%

- ♦ Εάν εργάζεσαι σε χώρο που έχει σχέση με τις σπουδές σου παρακαλώ καθόρισε.

Δημόσιος τομέας	100%
Ιδιωτική επιχείρηση	0%

- ♦ Απασχολεί η επιχείρησή σας / φορέας πρακτικής άσκησης πτυχιούχους του τμήματος Δ.Μ.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας;

Απαντούν 14 από τους 25 φορείς. Ποσοστό 56%.

ΝΑΙ	ΟΧΙ
7,2%	92,8%

6.2. ΤΡΟΠΟΣ ΕΥΡΕΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΥΓΕΙΑΣ

Από τους έξι πτυχιούχους του τμήματος Δ.Μ.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας που εργάζονται στο τομέα υγείας το 83,3% (5 πτυχιούχοι) βρήκε εργασία με διαγωνισμό, ενώ το 16,7% (1 πτυχιούχος) βρήκε εργασία με άλλο τρόπο, χωρίς όμως να τον καθορίζει.

- ♦ Εάν εργάζεσαι σε χώρο που έχει σχέση με τις σπουδές, πως βρήκες εργασία;

Με διαγωνισμό	83,3%
Με προσωπικές γνωριμίες	0%
Στο χώρο πρακτικής άσκησης	0%
Με αγγελία	0%
Απευθύνθηκα σε εργοδότες	0%
Άλλο	16,7%

6.3. ΠΙΘΑΝΕΣ ΑΙΤΙΕΣ ΜΗ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΤΥΧΙΟΥΧΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ Δ.Μ.Υ.Π. ΤΟΥ Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΥΓΕΙΑΣ

Οι 25 πτυχιούχοι (60,9%) του τμήματος Δ.Μ.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας ανέφεραν ότι έμειναν άνεργοι για μεγάλο χρονικό διάστημα.

- ♦ **Μετά την αποφοίτησή σας υπήρξατε άνεργος για μεγάλο χρονικό διάστημα;**

Απαντούν 41 από τους 75 πτυχιούχους. Ποσοστό 54,6%.

ΝΑΙ	ΟΧΙ
60,9%	39,1%

Όσον αφορά τους λόγους αυτής της ανεργίας, το 76% (19 πτυχιούχοι) των πτυχιούχων του τμήματος θεωρούν ως αιτία της μη απασχόλησής τους το γεγονός ότι προσπάθησαν να βρουν εργασία αλλά χωρίς επιτυχία, ενώ το 24% (6 πτυχιούχοι) των πτυχιούχων ανέφερε διάφορους λόγους: την έλλειψη προϋπηρεσίας, γνωριμιών, τύχης, τις στρατιωτικές υποχρεώσεις και την συνέχιση των σπουδών τους.

- ♦ **Εάν ΝΑΙ σε ποιο λόγο αποδίδετε αυτή την ανεργία;**

Προσπάθησα να βρω εργασία αλλά χωρίς επιτυχία	76%
Δεν ενδιαφέρθηκα σοβαρά να βρω εργασία	0%
Άλλοι λόγοι	24%

Όσον αφορά τις απόψεις των πτυχιούχων του τμήματος Δ.Μ.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας οι οποίοι εργάζονται, αλλά σε χώρο που δεν έχει σχέση με τις σπουδές τους, 86,7% (13 πτυχιούχοι) των πτυχιούχων θεωρούν ως αιτία της μη απασχόλησής τους σε θέση εργασίας σχετική με την ειδικότητά τους, το ότι δεν βρέθηκε ακόμα τέτοια θέση.

- ♦ Αν εργάζεσαι, αλλά σε χώρο που δεν έχει σχέση με τις σπουδές σου, η αιτία είναι:

Δεν βρέθηκε ακόμα τέτοια θέση	86,7%
Δεν αισθάνομαι άνετα με το αντικείμενο των σπουδών μου	0%
Ασχολούμαι σε επάγγελμα που γνώριζα πριν την αποφοίτησή μου	0%
Ασχολούμαι σε επιχείρηση συγγενικού προσώπου ή δική μου	13,3%
Ασχολήθηκα με το αντικείμενο των σπουδών μου αλλά σταμάτησα γιατί δεν με ικανοποιούσε οικονομικά	0%

Αναφέρουν χαρακτηριστικά ότι η αδυναμία τους να βρουν εργασία σχετική με το αντικείμενο των σπουδών τους έχει σχέση κυρίως με την έλλειψη ουσιαστικών επαγγελματικών δικαιωμάτων, με την κρίση στην αγορά εργασίας και με την μη προκήρυξη θέσεων εργασίας (ΤΕ) αντίστοιχων με την ειδικότητά τους στα Νοσοκομεία και το γεγονός ότι οι θέσεις αυτές καταλαμβάνονται από προσωπικό διαφορετικών ειδικοτήτων.

Πάντως, μόνο το 5% (2 πτυχιούχοι) των πτυχιούχων του τμήματος Δ.Μ.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας θεωρούν το επάγγελμά τους κορεσμένο και αντιθέτως το 62,5% (25 πτυχιούχοι) το θεωρούν μερικώς κορεσμένο και το 32,5% (13 πτυχιούχοι) καθόλου κορεσμένο. Η πεποίθηση αυτή αντικατοπτρίζει, κατά την άποψή μας, την πεποίθησή τους, από την εμπειρία που έχουν αποκτήσει αναζητώντας εργασία στον τομέα υγείας και από την επαφή τους κατά την διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης με την αγορά εργασίας, ότι ενώ ο τομέας υγείας έχει μεγάλη ανάγκη την ειδικότητά τους, στον μεν δημόσιο τομέα δεν προκηρύσσονται οι θέσεις που ο τομέας έχει ανάγκη να καλύψει με στελέχη εξειδικευμένα στην ειδικότητα, στον δε ιδιωτικό τομέα οι αντίστοιχες θέσεις καλύπτονται κυρίως με μη εξειδικευμένους ή άλλων ειδικοτήτων.

- ♦ Νομίζεις ότι το επάγγελμά σου είναι κορεσμένο;

Απαντούν 41 στους 75 πτυχιούχους. Ποσοστό 54,6%.

ΠΛΗΡΩΣ	ΜΕΡΙΚΩΣ	ΚΑΘΟΛΟΥ
5%	62,5%	32,55

6.4. ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ Δ.Μ.Υ.Π. ΤΟΥ Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Το 25,6% (10 πτυχιούχοι) των πτυχιούχων του τμήματος Δ.Μ.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας θεωρεί πως οι γνώσεις και οι δεξιότητες που απέκτησε κατά τη σπουδή τους ανταποκρίνονται πλήρως στις αναγκαίες και ζητούμενες για την ειδικότητά του γνώσεις στην αγορά εργασίας και μόνο το 2,6% (1 πτυχιούχος) θεωρεί ότι δεν ανταποκρίνονται καθόλου.

- ♦ Οι γνώσεις και οι δεξιότητες που αποκτήσατε κατά τη σπουδή σας ανταποκρίνονται στις αναγκαίες και ζητούμενες για την ειδικότητά σας γνώσεις στην αγορά εργασίας:

Απαντούν 39 από τους 75 πτυχιούχους. Ποσοστό 52%.

ΠΛΗΡΩΣ	ΜΕΡΙΚΩΣ	ΕΛΛΙΠΩΣ	ΚΑΘΟΛΟΥ
25,6%	51,3%	20,5%	2,6%

Επιπλέον, όσον αφορά τους σπουδαστές που πραγματοποιούν πρακτική άσκηση, το 37% (10 σπουδαστές) θεωρεί το αντικείμενο της απασχόλησής του πλήρως σχετικό με την ειδικότητα / εξειδίκευσή του και μόνο το 7,4% (2 σπουδαστές) θεωρεί πως δεν είναι καθόλου σχετικό.

- ♦ Νομίζεις ότι το επάγγελμά σου είναι κορεσμένο;

Απαντούν 41 στους 75 πτυχιούχους. Ποσοστό 54.6%.

ΠΛΗΡΩΣ	ΜΕΡΙΚΩΣ	ΚΑΘΟΛΟΥ
5%	62.5%	32.55

6.4. ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ Δ.Μ.Υ.Π. ΤΟΥ Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Το 25.6% (10 πτυχιούχοι) των πτυχιούχων του τμήματος Δ.Μ.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας θεωρεί πως οι γνώσεις και οι δεξιότητες που απέκτησε κατά τη σπουδή τους ανταποκρίνονται πλήρως στις αναγκαίες και ζητούμενες για την ειδικότητά του γνώσεις στην αγορά εργασίας και μόνο το 2.6% (1 πτυχιούχος) θεωρεί ότι δεν ανταποκρίνονται καθόλου.

- ♦ Οι γνώσεις και οι δεξιότητες που αποκτήσατε κατά τη σπουδή σας ανταποκρίνονται στις αναγκαίες και ζητούμενες για την ειδικότητά σας γνώσεις στην αγορά εργασίας;

Απαντούν 39 από τους 75 πτυχιούχους. Ποσοστό 52%.

ΠΛΗΡΩΣ	ΜΕΡΙΚΩΣ	ΕΛΛΙΠΩΣ	ΚΑΘΟΛΟΥ
25.6%	51.3%	20.5%	2,6%

Επιπλέον, όσον αφορά τους σπουδαστές που πραγματοποιούν πρακτική άσκηση, το 37% (10 σπουδαστές) θεωρεί το αντικείμενο της απασχόλησής του πλήρως σχετικό με την ειδικότητα / εξειδίκευσή του και μόνο το 7,4% (2 σπουδαστές) θεωρεί πως δεν είναι καθόλου σχετικό.

- ♦ Το αντικείμενο της απασχόλησής σας στα πλαίσια της άσκησης στο επάγγελμα είναι σχετικό με την ειδικότητα / εξειδίκευσή σας;

Λπαντούν 27 από τους 38 σπουδαστές. Ποσοστό 71,2%

ΠΛΗΡΩΣ	ΜΕΡΙΚΩΣ	ΚΑΘΟΛΟΥ
37%	55,6%	7,4%

Το 14,7% (6 πτυχιούχοι) των πτυχιούχων του τμήματος Δ.Μ.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας αναφέρουν πως οι σπουδές τους βοήθησαν πλήρως στην επαγγελματική αποκατάσταση, με την έννοια ότι βρήκαν εργασία σχετική με το αντικείμενο των σπουδών τους.

Αντίθετα το 80,5% (33 πτυχιούχοι) των πτυχιούχων του τμήματος και το 4,8% (2 πτυχιούχοι) οι οποίοι πιστεύουν ότι οι σπουδές στο Τ.Ε.Ι. τους βοήθησαν αντιστοιχώς μερικώς ή δεν τους βοήθησαν καθόλου στην επαγγελματική αποκατάσταση, αναφέρθηκαν στις αλλαγές που πρέπει να γίνουν, ώστε το πρόγραμμα σπουδών να βελτιωθεί και να ανταποκρίνεται περισσότερο στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας ως εξής:

- Να καταργηθούν μαθήματα που δεν έχουν σχέση με την ειδικότητα (π.χ. Οροφοκομία) και να αντικατασταθούν με πιο ειδικά μαθήματα.
- Να δίδεται ιδιαίτερη σημασία στα μαθήματα της Λογιστικής, των Οικονομικών και των Ξένων Γλωσσών, καθώς επίσης και στην Πληροφορική.
- Να αυξηθούν τα εργαστήρια σε μαθήματα ειδικότητας.
- Να αυξηθεί η διάρκεια της πρακτικής άσκησης.
- Να γίνει προσπάθεια σύνδεσης και συνεργασίας του Τ.Ε.Ι. με επιχειρήσεις και οργανισμούς, στους οποίους μπορούν να απασχοληθούν απόφοιτοι του τμήματος Δ.Μ.Υ.Π., ώστε και το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος να προσαρμόζεται στις νέες απαιτήσεις που δημιουργούνται στην αγορά

εργασίας, αλλά και να ενισχύεται η δυνατότητα προώθησης των αποφοίτων στην αγορά εργασίας.

- Να βελτιώνονται συνεχώς τα διδακτικά βοηθήματα (σημειώσεις, βιβλία) που διανέμονται στους σπουδαστές, ώστε να περιέχουν τις νέες εξελίξεις που αφορούν την ειδικότητα και να μένουν σε μεθόδους και τεχνολογίες του παρελθόντος.
 - Τέλος, ιδιαίτερη σημασία πρέπει να δοθεί στην απαίτηση των αποφοίτων του τμήματος Δ.Μ.Υ.Π. για ουσιαστική κατοχύρωση των επαγγελματικών δικαιωμάτων τους, καθώς και στην αναγνώριση του πτυχίου του Τ.Ε.Ι. ως ισότιμο με το αντίστοιχο των Πανεπιστημίων (ΛΕΙ), όπως συμβαίνει στα άλλα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ακόμα και αν για αυτό απαιτηθεί μεγαλύτερη διάρκεια σπουδών.
- ♦ Νομίζεις ότι οι σπουδές στο Τ.Ε.Ι. βοηθούν στην επαγγελματική αποκατάσταση;

Απαντούν 41 από τους 74 πτυχιούχους. Ποσοστό 54,6%.

ΠΛΗΡΩΣ	ΜΕΡΙΚΩΣ	ΚΑΘΟΛΟΥ
14,7%	80,5%	4,8%

6.5. Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ

6.5.1. Η άποψη των πτυχιούχων του τμήματος Δ.Μ.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας

Το 34,1% των πτυχιούχων (14 πτυχιούχοι) του τμήματος Δ.Μ.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας έχει θετική εικόνα για το θεσμό της πρακτικής άσκησης, πιστεύοντας ότι βελτίωσε πλήρως τις γνώσεις και δεξιότητές τους και το 53,7% (22 πτυχιούχοι) των πτυχιούχων πιστεύει ότι τις βελτίωσε μερικώς.

Αντιθέτως, αρνητική εικόνα για το θεσμό της πρακτικής άσκησης έχει το 7,4% (3 πτυχιούχοι) και το 4,8% (2 πτυχιούχοι) των πτυχιούχων του τμήματος, πιστεύοντας αντίστοιχα ότι η πρακτική άσκηση βελτίωσε ελλιπώς ή δεν βελτίωσε καθόλου τις γνώσεις και δεξιότητές τους, ώστε να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας.

- ♦ Η εξάμηνη άσκηση στο επάγγελμα βελτίωσε ουσιαστικά τις γνώσεις και δεξιότητές σας, έτσι ώστε να ανταποκριθείτε στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας;

Απαντούν 41 από τους 75 πτυχιούχους. Ποσοστό 54,6%

ΠΛΗΡΩΣ	ΜΕΡΙΚΩΣ	ΕΛΛΙΠΩΣ	ΚΑΘΟΛΟΥ
34,1%	53,7%	7,4%	4,8%

6.5.2. Η άποψη των σπουδαστών που πραγματοποιούν πρακτική άσκηση.

Περισσότερο όμως θετική για το θεσμό της πρακτικής άσκησης είναι η εικόνα που έχουν οι ασκούμενοι σπουδαστές του τμήματος Δ.Μ.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας, καθώς το 63,3% (17 σπουδαστές) θεωρούν την πρακτική άσκηση ουσιαστικό στοιχείο σπουδών, το 33,3% (9 σπουδαστές) την θεωρούν σχετικά

ουσιαστικό στοιχείο και μόνο το 3,7% (1 σπουδαστής) θεωρεί την πρακτική άσκηση ως μη ουσιαστικό στοιχείο των σπουδών.

♦ **Πιστεύετε ότι η πρακτική άσκηση αποτελεί για τις σπουδές σας:**

Απαντούν 27 από τους 38 σπουδαστές. Ποσοστό 71,1%

Ουσιαστικό στοιχείο	63%
Σχετικά ουσιαστικό στοιχείο	33,3%
Μη ουσιαστικό στοιχείο	3,7%

6.5.3. Η άποψη των φορέων που ασκούν τους τελειόφοιτους σπουδαστές

Ακόμα περισσότερο θετική εικόνα για την πρακτική άσκηση έχουν οι φορείς που ασκούν τους σπουδαστές. Το 71,4% (10 φορείς) θεωρεί το θεσμό της πρακτικής άσκησης αναγκαίο, διότι εθίζει τους σπουδαστές στην παραγωγική διαδικασία και τους βοηθά να βρουν αργότερα ως πτυχιούχοι εργασία και το 28,6% (4 φορείς) θεωρεί τον θεσμό της πρακτικής άσκησης σύγχρονο, διότι εξυπηρετεί ικανοποιητικά τις ανάγκες της παραγωγής, ενώ κανένας φορέας δεν θεωρεί τον θεσμό ξεπερασμένο.

♦ **Πώς βρίσκει η επιχείρησή σας τον θεσμό της πρακτικής άσκησης;**

Απαντούν 14 από τους 25 φορείς. Ποσοστό 56%

ΣΥΓΧΡΟΝΟ	ΑΝΑΓΚΑΙΟ	ΞΕΠΕΡΑΣΜΕΝΟ
28,6%	71,4%	0%

Τέλος, όλοι οι φορείς θεωρούν ότι η άσκηση στο επάγγελμα βελτιώνει αρκετά τις προοπτικές απασχόλησης των σπουδαστών, αργότερα ως πτυχιούχων.

- ♦ Πιστεύει η επιχείρηση ότι η άσκηση στο επάγγελμα βελτιώνει τις προοπτικές απασχόλησης των σπουδαστών αργότερα ως πτυχιούχων;

Απαντούν 14 από τους 25 φορείς. Ποσοστό 56%.

ΑΡΚΕΤΑ	ΜΕΤΡΙΑ	ΚΛΘΟΛΟΥ
100%	0%	0%

6.6. ΑΠΟΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ

6.6.1. Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης

Το 59,3% (16 σπουδαστές) των σπουδαστών που πραγματοποιούν πρακτική άσκηση ανέφερε ότι ο φορέας εφαρμόζει επαναλαμβανόμενο τυπικό πρόγραμμα. Αντίθετα, ένα μεγάλο ποσοστό 40,7% (11 σπουδαστές) απάντησε αρνητικά, εννοώντας πιθανόν ότι ο φορέας μπήκε στο πρόγραμμα ευκαιριακά και τίποτε δεν εξασφαλίζει την συνέχισή του.

- ♦ Η επιχείρηση / φορέας στον οποίο ασκείσθε εφαρμόζει επαναλαμβανόμενο τυπικό πρόγραμμα για ασκούμενους;

Απαντούν 27 από τους 38 πτυχιούχους. Ποσοστό 71,1%.

ΝΑΙ	ΟΧΙ
59,3%	40,7%

6.6.2. Η εποπτεία στα πλαίσια της πρακτικής άσκησης.

Όσον αφορά την εποπτεία των σπουδαστών στην διάρκεια της πρακτικής άσκησης, διαφαίνεται έλλειψη επίβλεψης από τους φορείς, καθώς ένα μεγάλο ποσοστό 48,1% (13) των σπουδαστών ανέφερε ότι ο φορέας δεν έχει ορίσει υπεύθυνο στέλεχος για την επίβλεψη των σπουδαστών. Αντίθετα, το 51,9% (14 σπουδαστές) ανέφεραν ότι ο φορέας έχει ορίσει υπεύθυνο στέλεχος της, που τους επιβλέπει κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης, αναφέροντας μάλιστα ότι την εποπτεία την ασκεί ο προϊστάμενος του κάθε τμήματος ή ο προϊστάμενος του Γραφείου Προσωπικού ή ακόμα ο Διοικητικός Διευθυντής ή Υποδιευθυντής.

- ♦ Κατά τη διάρκεια της άσκησης έχει ορίσει η επιχείρηση / φορέας υπεύθυνο στέλεχος να σας επιβλέπει;

Απαντούν 27 από τους 38 σπουδαστές. Ποσοστό 71,1%.

ΝΑΙ	ΟΧΙ
51,9%	48,1%

6.6.3. Οι οικονομικές αποδοχές της πρακτικής άσκησης.

Οι οικονομικές αποδοχές στη διάρκεια της πρακτικής άσκησης δεν θεωρούνται υψηλές, ούτε από τους ασκούμενους σπουδαστές, ούτε από τους φορείς που τους ασκούν. Αντιθέτως, το 81,4% (22 σπουδαστές) των ασκούμενων σπουδαστών θεωρούν τις οικονομικές αποδοχές μέτριες έως χαμηλές, ενώ το 42,8% (6) των φορέων πρακτικής άσκησης θεωρούν το κόστος της πρακτικής άσκησης αποδεκτό.

♦ **Η άποψη των ασκούμενων σπουδαστών.**

Απαντούν 27 από τους 38 σπουδαστές. Ποσοστό 71,1%.

ΥΨΗΛΕΣ	ΛΙΠΟΔΕΚΤΕΣ	ΜΕΤΡΙΕΣ	ΧΑΜΗΛΕΣ
0%	18,6%	40,7%	40,7%

♦ **Η άποψη των φορέων.**

Απαντούν 14 στις 25 επιχειρήσεις. Ποσοστό 56%.

ΥΨΗΛΕΣ	ΛΙΠΟΔΕΚΤΕΣ	ΜΕΤΡΙΕΣ	ΧΑΜΗΛΕΣ
0%	42,8%	28,6%	28,6%

6.6.4. Η χρονική διάρκεια της πρακτικής άσκησης

Το 77,8% (21) των ασκούμενων σπουδαστών θεωρούν την χρονική διάρκεια της πρακτικής άσκησης μικρή, και το 22,2% (6 σπουδαστές) την θεωρούν μεγάλη.

♦ **Πως κρίνετε τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης;**

Απαντούν 27 από τους 38 σπουδαστές. Ποσοστό 71,1%.

ΜΙΚΡΗ	ΜΕΓΑΛΗ
77,8%	22,2%

Πάντως, το 70,4% (19) των ασκούμενων σπουδαστών δεν θα ήθελε η πρακτική άσκηση να πραγματοποιείται τμηματικά ή κατά τους καλοκαιρινούς μήνες και το 29,6% (8 σπουδαστές) θα προτιμούσε κάτι τέτοιο, ώστε να ελαχιστοποιείται ο χρόνος για την απόκτηση πτυχίου.

- ♦ Θα προτιμούσατε η πρακτική άσκηση να πραγματοποιείται τμηματικά ή κατά τους καλοκαιρινούς μήνες;

Απαντούν 27 στους 38 σπουδαστές. Ποσοστό 71,1%.

ΝΑΙ	ΟΧΙ
29,6%	70,4%

6.7. ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΠΟΥ ΑΣΚΟΥΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΣΜΟ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ

6.7.1. Επιλογή σπουδαστών

Το 64,3% (9) των φορέων που ασκούν σπουδαστές ανέφερε πως η άσκηση των σπουδαστών πραγματοποιείται με πρωτοβουλία των ίδιων των σπουδαστών και με σύμφωνη γνώμη του φορέα και το 35,7% (5 φορείς) ανέφερε ότι η επιλογή γίνεται με πρωτοβουλία του Τ.Ε.Ι., με την έννοια ότι ο σπουδαστής επιλέγει τον φορέα της πρακτικής του άσκησης από θέσεις που έχουν εξασφαλιστεί από επαφές του Τ.Ε.Ι. με τους φορείς.

Τέλος κανένας φορέας δεν επιλέγει τους σπουδαστές της πρακτικής άσκησης με απόλυτα δική του πρωτοβουλία.

- ♦ Με ποιο τρόπο επιλέγονται οι σπουδαστές που ασκούνται στην επιχείρησή σας;

Απαντούν 14 από τους 25 φορείς. Ποσοστό 56%.

Με πρωτοβουλία δική σας	0%
Με πρωτοβουλία του Τ.Ε.Ι.	35,7%
Με πρωτοβουλία του σπουδαστή	64,3%

6.7.2. Λόγοι συμμετοχής των φορέων σε πρόγραμμα πρακτικής άσκησης.

Το 50% (7 φορείς) ανέφερε ότι ο φορέας συμμετέχει σε πρόγραμμα πρακτικής άσκησης σπουδαστών εξαιτίας της καλής εντύπωσης που έχει διαμορφωθεί για τις ικανότητες, τις γνώσεις και την καλή απόδοση των σπουδαστών. Το 14,3% (2 φορείς) ανέφερε ως λόγους συμμετοχής στο πρόγραμμα τα πιθανά οικονομικά κίνητρα και τις ελαφρύνσεις που συνεπάγεται αυτή η συμμετοχή.

Τέλος, το 37,5% (5 φορείς) ανέφερε ως κίνητρο για την πρακτική άσκηση σπουδαστών την δυνατότητα επιλογής μελλοντικών στελεχών.

- ♦ Για ποιο λόγο η επιχείρησή σας συμμετέχει στην πρακτική άσκηση σπουδαστών;

Απαντούν 14 από τους 25 φορείς. Ποσοστό 56%.

Εξαιτίας των ικανοτήτων, γνώσεων και καλής αποδόσεώς τους	50%
Εξαιτίας των πιθανών οικονομικών κινήτρων και ελαφρύνσεων	14,3%
Εξαιτίας της δυνατότητας επιλογής μελλοντικών στελεχών	35,7%

6.7.3. Το επίπεδο συνεργασίας των επιχειρήσεων / φορέων πρακτικής άσκησης με το Τ.Ε.Ι..

Στο σύνολό τους και οι 14 φορείς θεωρούν το επίπεδο της συνεργασίας τους με το Τ.Ε.Ι., στο πλαίσιο της πρακτικής άσκησης των σπουδαστών, καλό.

- ♦ Ποιο είναι το επίπεδο της συνεργασίας σας με το Τ.Ε.Ι. στο πλαίσιο της άσκησης στο επάγγελμα;

Απαντούν 14 από τους 25 φορείς. Ποσοστό 56%.

ΚΑΛΟ	ΜΕΤΡΙΟ	ΚΑΚΟ
100%	0%	0%

6.7.4. Το επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων των ασκούμενων σπουδαστών.

Το 92,8% (13 φορείς) ανέφερε ότι βρίσκει το επίπεδο των θεωρητικών γνώσεων και δεξιοτήτων των ασκούμενων σπουδαστών καλό και το 7,2% (1 φορείς) αποδεκτό, ενώ κανένας φορέας δεν θεωρεί το επίπεδο των γνώσεων και δεξιοτήτων των ασκούμενων σπουδαστών μη αποδεκτό.

- ♦ Πως κρίνει η επιχείρηση / φορέας το επίπεδο των θεωρητικών γνώσεων και δεξιοτήτων των ασκούμενων σπουδαστών;

Απαντούν 14 από τους 25 φορείς. Ποσοστό 56%.

ΚΑΛΟ	ΑΠΟΔΕΚΤΟ	ΜΗ ΑΠΟΔΕΚΤΟ
92,8%	7,2%	0%

6.8 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Όπως αναφέρθηκε στην αρχή της έρευνας, σκοπός της ήταν η καταγραφή των απόψεων και εμπειριών των αποφοίτων του τμήματος Δ.Μ.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας για την αγορά εργασίας, κυρίως στον τομέα υγείας, των απόψεών τους για το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος και τις θέσεις τους για το θεσμό της πρακτικής άσκησης. Τα ζητήματα που διερευνήθηκαν αφορούν το μέγεθος της απορρόφησης των πτυχιούχων του τμήματος Δ.Μ.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας από τον τομέα υγείας, τον τρόπο εύρεσης εργασίας, τις αιτίες μη απορρόφησής τους, το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος, ο θεσμός της πρακτικής άσκησης και τα χαρακτηριστικά του.

Πρέπει να σημειωθεί ότι κάποιες ερωτήσεις των ερωτηματολογίων ίσως να μην ήταν διατυπωμένες με σαφήνεια ή να μην έγιναν πλήρως κατανοητές από τους ερωτώμενους και το γεγονός ότι κάποιες ερωτήσεις προς τους φορείς πρακτικής άσκησης δεν απαντήθηκαν πλήρως, είτε επειδή ο εκπρόσωπος του φορέα δεν ήταν ο προϊστάμενος του Γραφείου Προσωπικού, είτε επειδή δεν υπήρχαν άμεσα διαθέσιμα στοιχεία. Με τους περιορισμούς αυτούς υπόψη πρέπει να εκληφθούν τα αποτελέσματα της έρευνας, που παρουσιάστηκαν παραπάνω και συμπερασματικά μπορούν να αναφερθούν τα ακόλουθα:

- Μόνο ένα μικρό ποσοστό 17,9% (7) των πτυχιούχων του τμήματος Δ.Μ.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας εργάζεται σε θέσεις εργασίας σχετικές με το αντικείμενο των σπουδών τους (τομέα υγείας), όλοι μάλιστα στο Δημόσιο Τομέα, ενώ βρήκαν εργασία με διαγωνισμό.
- Βασική αιτία της μη απασχόλησης πτυχιούχων του τμήματος Δ.Μ.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας σε χώρο σχετικό με τις σπουδές τους, θεωρείται η έλλειψη ουσιαστικών επαγγελματικών δικαιωμάτων και κυρίως η μη προκήρυξη θέσεων εργασίας (ΤΕ) διοικητικού προσωπικού για τα Νοσοκομεία, θέσεις οι οποίες καταλαμβάνονται μάλιστα από προσωπικό άλλων ειδικοτήτων.

- Όσον αφορά το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος, παρόλο που μόνο ένα μικρό ποσοστό 4,8% (2) των πτυχιούχων πιστεύει πως δεν το βοήθησε καθόλου στην επαγγελματική του αποκατάσταση, είναι σαφές ότι χρειάζεται κάποιες αλλαγές, ώστε να βελτιωθεί και να ανταποκρίνεται περισσότερο στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας.
- Ο θεσμός της πρακτικής άσκησης θεωρείται βασικά αναγκαίος και ωφέλιμος, κυρίως διότι φέρνει σε επαφή τους σπουδαστές με τον μελλοντικό χώρο της εργασίας τους. Υπέρ της πρακτικής άσκησης εξωτερικεύτηκαν περισσότερο οι ασκούμενοι σπουδαστές παρά οι πτυχιούχοι και οπωσδήποτε υπέρ της πρακτικής άσκησης διατύπωσαν θετική άποψη στην συντριπτική τους πλειοψηφία οι φορείς που ασκούν σπουδαστές του τμήματος Δ.Μ.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας.
- Όσον αφορά διάφορα ζητήματα που αφορούν την πρακτική άσκηση, δεν φαίνεται όλοι οι φορείς πρακτικής άσκησης να ακολουθούν πάντα τυπικό επαναλαμβανόμενο πρόγραμμα, αλλά και να ασκούν συστηματική επίβλεψη στους ασκούμενους σπουδαστές. Οι οικονομικές αποδοχές κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης θεωρούνται κυρίως από τους ασκούμενους σπουδαστές μέτριες έως χαμηλές, ενώ οι φορείς τις θεωρούν περισσότερο αποδεκτές. Όσον αφορά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης, το μεγαλύτερο ποσοστό των ασκούμενων σπουδαστών τη θεωρεί μικρή και δεν θα προτιμούσε να πραγματοποιείται τμηματικά ή κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.
- Τέλος, οι περισσότεροι φορείς συμμετέχουν στο θεσμό της πρακτικής άσκησης των σπουδαστών εξαιτίας των ικανοτήτων, γνώσεων και καλής απόδοσής τους, θεωρούν στην συντριπτική τους πλειοψηφία το επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων των ασκούμενων σπουδαστών υψηλό και θεωρούν καλό το επίπεδο συνεργασίας τους, στο πλαίσιο της πρακτικής άσκησης, με το Τ.Ε.Ι..

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Θεοδώρου, Μ. – Σαρρής, Μ. – Σούλης, Σ. «Συστήματα Υγείας και Ελληνική Πραγματικότητα», Αθήνα 1997.
2. Παρασκευόπουλος, Λ. «Οργάνωση και Διοίκηση Μονάδων Υγείας», Καλαμάτα 1995.
3. Παπαθεοδοσίου, Θ. και συνεργάτες «Τεχνολογική Πολιτική και Τεχνολογική Εκπαίδευση σε μικρές ανεπτυγμένες εθνικές οικονομίες», Αθήνα 1995.
4. Παπαθεοδοσίου, Θ. και συνεργάτες «Τεχνολογική Εκπαίδευση και Αγορά Εργασίας με επίκεντρο τις Σχολές Τεχνολογικών Εφαρμογών», Αθήνα 1996.
5. Σούλης Σ., «Δείκτες αξιολόγησης του συστήματος υγείας», Εκδ. ΤΕΙ Αθηνών, Αθήνα 1992.
6. Ρούπας Θ., Πολύζος Ν., «Ανθρώπινο Δυναμικό», ΥΥΠΚΑ, Αθήνα 1994.
7. Παπαηλίας Θ., Σούλης Σ., «Τεχνικές Διενέργειας Ερευνών. Η περίπτωση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος στον τομέα υγείας», Αθήνα 1995.
8. Π.Δ. 351 ΦΕΚ Α159/14-6-89.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΥΣ

(Τμήματος Δ.Μ.Υ.Π. Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας)

Ημερομηνία συνέντευξης
Όνοματεπώνυμο πτυχιούχου (προαιρετικά)
Διεύθυνση..... (προαιρετικά)
Τηλέφωνο.....(προαιρετικά)
Ημερομηνία αποφοίτησης / / 199

1. Οι γνώσεις και οι δεξιότητες που αποκτήσατε κατά την σπουδή σας, πόσο σας βοήθησαν να βρείτε εργασία,

ΠΛΗΡΩΣ ΜΕΡΙΚΩΣ ΕΛΛΙΠΩΣ ΚΑΘΟΛΟΥ

2. Οι γνώσεις και οι δεξιότητες που αποκτήσατε κατά την σπουδή σας ανταποκρίνονται στις αναγκαίες και ζητούμενες για την ειδικότητά σας γνώσεις στην αγορά εργασίας;

ΠΛΗΡΩΣ ΜΕΡΙΚΩΣ ΕΛΛΙΠΩΣ ΚΑΘΟΛΟΥ

3. Η εξάμηνη άσκηση στο επάγγελμα, βελτίωσε ουσιαστικά τις γνώσεις και δεξιότητές σας, έτσι ώστε να ανταποκριθείτε στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας;

ΠΛΗΡΩΣ ΜΕΡΙΚΩΣ ΕΛΛΙΠΩΣ ΚΑΘΟΛΟΥ

4. Μετά την αποφοίτησή σας, σε τι θέσεις εργασίας, εργασθήκατε περισσότερο;

- Σχετικές με την ειδικότητά σας
- Άσχετες με την ειδικότητά σας
- Δεν έχω εργασθεί καθόλου μετά την αποφοίτησή μου

5. Μετά την αποφοίτησή σας υπήρξατε άνεργος για μεγάλο χρονικό διάστημα;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Εάν Ναι, σε ποιο λόγο αποδίδετε αυτή την ανεργία,

- Προσπάθησα να βρω εργασία, αλλά χωρίς επιτυχία
- Δεν ενδιαφέρθηκα σοβαρά να βρω εργασία
- Άλλοι λόγοι (παρακαλώ καθόρισε).....

6. Εργάζεσαι σήμερα σε χώρο που έχει σχέση με τις σπουδές σου,

ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν Ναι, σε:

- Δημόσιο Τομέα

Ιδιωτική Επιχείρηση

Αν Όχι παρακαλώ καθόρισε

7. Αν εργάζεσαι, αλλά σε χώρο που δεν έχει σχέση με τις σπουδές σου, η αιτία είναι:

Δεν βρέθηκε ακόμα τέτοια θέση

Δεν αισθάνεσαι άνετα με το αντικείμενο των σπουδών σου.

Ασχολείσαι σε επάγγελμα που γνώριζες και πριν από την αποφοίτησή σου.

Ασχολείσαι σε επιχείρηση συγγενικού προσώπου ή δική σου.

Ασχολήθηκες με το αντικείμενο των σπουδών σου αλλά σταμάτησες γιατί δεν σε ικανοποιούσε η εργασία οικονομικά.

8. Αν εργάζεσαι σε χώρο που έχει σχέση με το αντικείμενο των σπουδών σου βρήκες εργασία:

με διαγωνισμό

με προσωπικές γνωριμίες

στον χώρο που έκανες πρακτική

με αγγελία

απευθύνθηκες κατευθείαν σε εργοδότες

Άλλο (παρακαλώ καθόρισε).....

9. Νομίζεις ότι το επάγγελμα σου είναι κορεσμένο ;

ΠΛΗΡΩΣ ΜΕΡΙΚΩΣ ΚΑΘΟΛΟΥ

10. Ακολουθήσατε κάποιο κύκλο μεταπτυχιακών σπουδών;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν Ναι, σε τι ειδικότητα;.....
.....

11. Νομίζεις ότι οι σπουδές στο Τ.Ε.Ι. βοηθούν στην επαγγελματική αποκατάσταση;

ΠΛΗΡΩΣ ΜΕΡΙΚΩΣ ΚΑΘΟΛΟΥ

Εάν, (μερικώς ή καθόλου) αναφέρατε τι πρέπει να αλλάξει, κατά την άποψή σας, ώστε τα προγράμματα σπουδών στα Τ.Ε.Ι. να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας:

.....
.....
.....

**ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ ΠΟΥ
ΕΙΝΑΙ ΣΕ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ
(ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ Δ Μ Υ Π. ΤΟΥ Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ)**

Ημερομηνία συνέντευξης.....
Όνοματεπώνυμο σπουδαστή (προαιρετικά)
Διεύθυνση..... (προαιρετικά)
Τηλέφωνο..... (προαιρετικά)

1. Σε ποιο ακαδημαϊκό εξάμηνο σπουδών ευρίσκεστε;
.....
2. Η επιχείρηση / φορέας στον οποίο ασκείσθε εφαρμόζει επαναλαμβανόμενο τυπικό πρόγραμμα για ασκούμενους:

ΝΑΙ ΟΧΙ

3. Κατά την διάρκεια της άσκησης στο επάγγελμα, έχει ορίσει η επιχείρηση / φορέας υπεύθυνο στέλεχος της που σας επιβλέπει;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Εάν ΝΑΙ αναφέρατε:

- Την ιδιότητά του.....
- Την ειδικότητά του.....

4. Το αντικείμενο της απασχόλησής σας στα πλαίσια της άσκησης στο επάγγελμα είναι σχετικό με την ειδικότητα / εξειδίκευσή σας:

ΠΛΗΡΩΣ ΜΕΡΙΚΩΣ ΚΑΘΟΛΟΥ

Εάν είναι πλήρες πόσο η άσκηση στο επάγγελμα σας βοήθησε να εμπεδώσετε τις θεωρητικές σας γνώσεις και να αναπτύξετε τις δεξιότητές σας, που αποκτήσατε κατά την σπουδή σας στο Τ.Ε.Ι.

ΠΛΗΡΩΣ ΜΕΡΙΚΩΣ ΚΑΘΟΛΟΥ

5. Πιστεύετε ότι η πρακτική άσκηση για τις σπουδές σας στα Τ.Ε.Ι. αποτελεί

- Ουσιαστικό στοιχείο
- Σχετικά ουσιαστικό στοιχείο
- Μη ουσιαστικό στοιχείο

6. Πόσο πιστεύετε ότι η πρακτική άσκηση στο επάγγελμα θα σας βοηθήσει να βρείτε εργασία αργότερα;

ΑΡΚΕΤΑ ΜΕΤΡΙΑ ΚΑΘΟΛΟΥ

7. Σας έχει γίνει ήδη πρόταση εργασίας από την επιχείρηση στην οποία ασκείσθε;

ΝΑΙ ΟΧΙ

8. Πως κρίνετε τις οικονομικές σας αποδοχές κατά την διάρκεια της πρακτικής άσκησης

ΥΨΗΛΕΣ ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΜΕΤΡΙΕΣ ΧΑΜΗΛΕΣ

9. Πως κρίνετε την χρονική διάρκεια της πρακτικής άσκησης;

ΜΙΚΡΗ ΜΕΓΑΛΗ

10. Θα προτιμούσατε η πρακτική άσκηση να πραγματοποιείται τμηματικά, κατά τους καλοκαιρινούς μήνες των διακοπών,

ΝΑΙ ΟΧΙ

11. Πως κρίνετε την εποπτεία που ασκεί η επιχείρηση / φορέας κατά την διάρκεια της πρακτικής άσκησης;

ΚΑΛΗ ΑΠΟΔΕΚΤΗ ΜΗ ΑΠΟΔΕΚΤΗ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ / ΦΟΡΕΙΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ

(ΠΟΥ ΛΗΛΑΣΧΟΛΟΥΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ Δ Μ Υ Π
ΤΟΥ ΤΕΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ)

Ημερομηνία συνέντευξης.....
Όνομασία επιχείρησης:..... (προαιρετικά)
Διεύθυνση:..... (προαιρετικά)
Τηλέφωνο:..... (προαιρετικά)
Αντικείμενο εργασιών:..... (προαιρετικά)
Όνοματεπώνυμο εκπαιδευτικού..... (προαιρετικά)

1. Από πότε ασκούνται στην επιχείρησή σας σπουδαστές του τμήματος Δ.Μ.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας;

2. Με ποιο τρόπο επιλέγονται οι σπουδαστές που ασκούνται στην επιχείρησή σας;

- Με πρωτοβουλία δική σας
- Με πρωτοβουλία του Τ.Ε.Ι.
- Με πρωτοβουλία του σπουδαστή

3. Για ποιο λόγο η επιχείρησή σας συμμετέχει στην πρακτική άσκηση των σπουδαστών;

- Εξαιτίας των ικανοτήτων, γνώσεων και καλής απόδοσής τους
- Εξαιτίας των πιθανών οικονομικών κινήτρων και ελαφρύνσεων
- Εξαιτίας της δυνατότητας επιλογής μελλοντικών στελεχών

4. Ποιο είναι το επίπεδο της συνεργασίας σας με το Τ.Ε.Ι. στο πλαίσιο της άσκησης στο επάγγελμα,

- Καλό
- Μέτριο
- Κακό

5. Πως κρίνετε το επίπεδο των θεωρητικών γνώσεων και δεξιοτήτων των ασκούμενων σπουδαστών,

- Καλό
- Αποδεκτό
- Μη αποδεκτό

6. Πιστεύει η επιχείρησή σας ότι η άσκηση στο επάγγελμα βελτιώνει τις προοπτικές απασχόλησης των σπουδαστών αργότερα ως πτυχιούχων;

ΑΡΚΕΤΑ ΜΕΤΡΙΑ ΚΑΘΟΛΟΥ

7. Απασχολεί η επιχείρησή σας ήδη πτυχιούχους του τμήματος Δ.Μ.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Εάν ναι, ποια είναι η σχέση (αναλογία) τους προς τις οργανικές θέσεις που διαθέτει η επιχείρησή σας;

- Οργανικές Θέσεις.....
- Πτυχιούχοι Δ.Μ.Υ.Π.....
- Αναλογία :

8. Πόσες από τις παραπάνω οργανικές θέσεις έχουν καλυφθεί από άλλο προσωπικό με διαφορετική εξειδίκευση

9. Από τους σπουδαστές του τμήματος Δ.Μ.Υ.Π. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας που ασκήθηκαν στην επιχείρησή σας, τι ποσοστό προσλήφθηκε τελικά στην επιχείρησή σας (μετά την ολοκλήρωση της σπουδής σας και των τυχόν στρατιωτικών υποχρεώσεων);

- Αριθμός ασκούμενων
- Αριθμός προσληφθέντων
- Ποσοστό

10. Πώς βρίσκει η επιχείρησή σας το θεσμό της πρακτικής άσκησης στο επάγγελμα;

Σύγχρονο (εξυπηρετεί ικανοποιητικά τις ανάγκες της παραγωγής)

Αναγκαίο (εθίζει τους σπουδαστές στην παραγωγική διαδικασία και τους βοηθά να βρουν αργότερα, ως πτυχιούχοι, εργασία)

Ξεπερασμένο (αναφέρατε τους λόγους).....

.....

11. Θεωρείτε το κόστος της πρακτικής άσκησης στο επάγγελμα, για την επιχείρησή σας;

- Υψηλό
- Αποδεκτό
- Μέτριο
- Χαμηλό